Helm, Carolus
De Luciani scholiorum
fontibus

DE LUCIANI SCHOLIORUM FONTIBUS.

Dissertatio inauguralis

quam

consensu et auctoritate amplissimi philosophorum in academia Philippina Marpurgensi ordinis ad summos in philosophia honores rite capessendos

scripsit

CAROLUS HELM
Niedergirmesiensis Borussus.

Marpurgi Cattorum
MCMVIII.

DE LUCIANI SCHOLIORUM FONTIBUS.

Dissertatio inauguralis

quam

consensu et auctoritate amplissimi philosophorum in academia Philippina Marpurgensi ordinis ad summos in philosophia honores rite capessendos

scripsit

CAROLUS HELM
Niedergirmesiensis Borussus.

Marpurgi Cattorum
MCMVIII.

Dissertatio referente Ernesto Maass P. P. O. ab amplissimo philosophorum ordine probata die 14. mensis Dezembris anni MCMVII.

Patri carissimo.

Scholia Lucianea cum non ita copiosa sint, H. Rabe in scholiorum editionis praefatione (p. VI) magna ex parte perisse suspicatus est. Quae exstant digna videntur, quae accuratius, quibus ex fontibus hausta sint, examinentur. Magna pars homini non ignoto debetur, Arethae[1]) archiepiscopo Caesareensi. Maxime Maassii laus est Arethae „viri pro aetatis ratione haud mediocriter sollertis et eruditi" magna de litteris Graecis merita illustrasse. Qui non solum Lucianum adnotationibus instruxit, sed etiam aliis scriptoribus Graecis operam dedicavit eorumque libros in bibliotheca sua servavit, velut Platonis codicem Clarkianum, Dionem Chrysostomum, Aristidem rhetorem, alios. Quos quidem scriptores Aretham nosse demonstratum est, sed eum etiam aliorum scriptorum libros legisse et relegisse ex adnotationibus, quas libris adscripsit, conicere licet, velut Homerum, Herodotum, Thucydidem, Callimachum, Pausaniam alios. Haud parvam ille operam etiam Luciano dedit videturque ex diuturna oblivione primus hunc resuscitasse scriptorem (Maass l. c. p. 763). Sex locis Arethae nomen in scholiis servatum est. Codex E (Harleianus 5694) a. 914 a Baane in usum archiepiscopi illius scriptus est, scholia ab Aretha. Praeterea maxime codd. B (Vind. 123), C (Coisl. 345), R (Palat. 73) Arethae scholiis referti sunt. Attamen scholia Arethae uni non debentur neque archiepiscopus ille scholia, quae adscripsit, suo ingenio excogitavit, sed e scriptoribus antiquis

[1]) E. Maass, ‚Observationes palaeographicae'. Mélanges Graux p. 749—766. Conferas praeterea: A. Harnack, Texte u. Unters. z. Gesch. d. altchristl. Lit. ed. O. v. Gebhardt u. A. Harnack I; Leipzig 1882, p. 36—46. Jülicher, Pauly-Wissowae Realencycl. s. v. No. 9.

et enchiridiis magna ex parte compilavit. Omnino scholia non ab uno viro docto confecta, sed diversis ab hominibus diversisque temporibus orta esse facile apertum est. Ipsa nomina nonnullorum virorum Byzantinorum, qui occupati fuerunt in scholiis Lucianeis, novimus: velut Basilii Adadon (cf. schol. Conv. 34; p. 34, 4 σχόλιον Βασιλείου Ἀδάδων, schol. Catapl. 14; p. 48, 2, schol. Catapl. 24; p. 51, 22, schol. Icarom. 4; p. 100, 12), Alexandri, episcopi Nicaeae, Iacobi, metropolitae Larissae (cf. schol. Ver. hist. I, p. 21, 6 subscript.: διώρθωσα ἐγὼ Ἀλέξανδρος ἐπίσκοπος Νικαίας τῆς κατὰ Β⌊ι⌋θ⌊υνί⌋αν μετὰ Ἰακώβου τ⌊οῦ⌋τ τοῦ ἀδελφοῦ καὶ μητροπολίτου Λαρίσσης[1]); similia schol. Ver. hist. II, 47; p. 25, 1, schol. Tim. 58; p. 119, 17, schol. Adv. ind. 30; p. 154, 15, schol. Hermot. 8, ; p. 247, 19), Theodori diaconi (cf. schol. Calumn. non cred. 32; p. 28, 7 subscript.: διώρθωσα ἐγὼ Ἀλέξανδρος μετὰ Θεοδώρου διακόνου τοῦ ἡμῖν ὑπηρετοῦντος et similiter schol. Iud. voc. 12; p. 29, 4), Iohannis affinis Alexandri. cf. schol. Somn. 18; p. 155, 5 subscript.: διώρθωσα ἐγὼ Ἀλέξανδρος ἐπίσκοπος Νικαίας τῆς πρὸς τῇ Ἀσκανίᾳ μετὰ Ἰωάννου τοῦ ἐπὶ τῇ ἀδελφῇ κηδεστοῦ.

De scholiis conferenda sunt, quae H. Rabe disseruit in Actis Regiae Societatis Litt. Gott. a. 1902: „Die Überlieferung der Lucianscholien“ et ibidem a. 1903: „Die Lucianstudien des Arethas.“ Quae summatim repetivit in praefatione editionis p. III—IX. Usus sum editione H. Rabii: Scholia in Lucianum Lipsiae 1906, in cuius editionis apparatu critico nonnulla, quae ab aliis scriptoribus traduntur, vel in lexicis exstant similia iis, quae dialogis Luciani ascripta sunt, adnotata invenies.

Disputationem ita instituemus, ut priore in parte de fontibus glossarum, quae grammatici sunt argumenti, in altera de materia mythographica, historica, geographica agamus.

---

[1]) Quae cancellis saepta sunt in codice evanuerunt et a Rabio addita sunt.

De nonnullis scholiis amplioribus iam a viris doctis disputatum est. De scholiis ad dialog. meretr. II, 1; p. 275, 23 – p. 276, 28 et ad dialog. meretr. VII, 4; p. 279, 24 – p. 281, 3, in quibus de Thesmophoriis et Halois agitur, E. Rohde in Mus. Rhen. 25 p. 548—560 uberius disseruit. Quae scholia ad certum fontem reduci non posse v. d. concedit[1]).

Duobus locis scholiasta Stobaei florilegium atque epistulam quidem Didymeam de Stoicorum placitis ethicis expilavit: schol. Vit. auct. 21; p. 127, 10 ∾ Stob. ecl. II, 80, 16. W. et schol. Bis acc. 22; p. 140, 15 ∾ Stob. II, 69. W. etc.; quos locos invenis in adn. crit. editionis. Quod Wachsmuth[2]) de his excerptis iudicat ipsius verbis proferam (praef. p. 23): „Nonne vides, quomodo homo Byzantinus se torserit in explicandis Stoicis terminis, quos prorsus non intellegeret — — ac talia Didymum tradidisse ut credamus serio quis postulet“ . . . p. 24: „Sed taedet enarrare commenta hominis, qui philosophiam ne primis quidem labris attigisse videatur . . . . Usurpavit igitur scholiasta exemplum Stobaei — si minima quaedam exceperis, quae hic illic paullo emendatiora in ea fuisse credi potest, quamquam nequit demonstrari — prorsus nostris simile, sed addidit, quae ad rectius intelligendas definitiones ipsi utilia visa sunt, exempla potissimum, aut futilia, aut prorsus inepta.“

---

[1]). Dicit hoc de fonte p. 553 adn. 1: „Unser Scholiast verdankt seine Kenntnis wohl ohne Frage irgend einem Handbuch gottesdienstlicher Altertümer, oder wahrscheinlicher noch einem grösseren Glossar.“

[2]) Meineke adn. ad. Stob p. CLXIII. scholiastam usum esse codice pleniore existimabat („qui dubitari non potest, quin sua ex antiquo fonte vel e pleniore Stobaeo quam nunc habemus derivaverit“), quocum fecit Heine, annal. phil. 1869, p. 626.

Caput I.

De glossis grammaticis.

1. De Hesychio.

Lucianum in dialogis multas voces verborumque conformationes a ceteris Atticis scriptoribus alienas adhibuisse nota res est. Qua de causa etiam in scholiis permultas glossas inesse, quibus singulae Luciani voces definiuntur et explanantur consentaneum est.

Multas explicationes congruere cum Hesychio invenimus, ita tamen, ut perpaucae tantum ad verbum conspirent, velut:

schol. Prometh. 18; p. 97, 19.	Hes.
μέτειμι] μετελεύσομαι.	μέτειμι: μετελεύσομαι.
schol. Lexiph. 4; p. 195, 22.	Hes.
διερόν τὸ δίυγρον, ὅ, κἂν μὴ λέγωμην, δῆλον.	διερούς: διύγρους.
schol. Dialog. mort. XX. 11; p. 262, 3.	Hes.
δεδηωμένος] πεπορθημένος.	δεδήωται: πεπόρθηται.

Lex. Bachm. δεδηωμένος: πεπορθημένος (cf. p. 27).

Aliis in glossis Hesychius locupletior est velut:

schol. Iov. trag. 15; p. 63, 1.	Hes.
ἑρμάτων] ὑφάλων πετρῶν.	ἕρματα: περιφράγματα. ὑπερείσματα, ἐνώτια, ἀπὸ τοῦ εἴρεσθαι, καὶ ὕφαλοι πέτραι.

schol. Catapl. 26; p. 51, 1.	Hes.
ἄλλως] μάτην, ὡς ἔτυχεν.	ἄλλως: ματαίως, ὡς ἔτυχεν, ἢ ἀλλοίως ἢ μάτην.

schol. Iov. trag. 41; p. 75, 23.	Hes.
ποδήρεις] τὰ μέχρι τῶν ποδῶν ἑλκόμενα ἱμάτια.	ποδήρης: ἡ ναῦς, ἡ τοῖς ποσὶν ἐρεσσομένη, ταῖς κώπαις. ἤτοι πολύπους· ἢ μέχρι τῶν ποδῶν ἱμάτια.

Ea mutuatur scholiasta verba ab Hesychio, quae apta erant ad explicandos locos Lucianeos.

Interdum observamus in scholiis substantivum explicari, cum in Hesychio verbum exstet, vel invicem. Legimus e. g.

schol. Catapl. 5; p. 43, 30.	Hes.
ὀλιγωρίαν] ῥαθυμίαν.	ὀλιγωρεῖ: ῥαθυμεῖ, ἀμελεῖ.

schol. Catapl. 1; p. 42, 1.	Hes.
ἐμπεπολήκαμεν] ἐκερδάναμεν.	ἐμπολή: κέρδος ἢ τὴν ἀργυρέην ἀλλαγήν.

Omnia haec scholia in solo hodie Hesychio inveniuntur, alia etiam aliis in lexicis (Photio, Suida, Et. Magno) exstant, velut:

schol. Catapl. 4; p. 43, 27.	Hes.	Phot.
συνείς] νοήσας.	συνίημι: νοῶ.	συνίημι: συνιῶ, νοῶ.

schol. Icarom. 16; p. 104, 15.	Hes.	Suid.
τερπωλήν] τέρψιν.	τερπωλή: τέρψις	τερπωλήν: τέρψιν.

Suidam omnino non in usum vocatum esse a scholiastis postea videbimus. Observamus eas glossas, quae cum Hesychio conspirant, omnes fere in codice Γ (codice ceteris vetustiore) legi, cum nulla glossa amplior cum Photio congruens hoc in codice inveniatur. Itaque si explicationes breves codicis Γ etiam in Photio vel Suida nobis occurrunt, eas Hesychio attribuendas esse verisimillimum est.

Aliquanto accuratius inquirendum est in nonnullas glossas, ubi scholia plura habent quam Hesychius. Scholiastae

ipsius additamenta ea esse facile cognoscis, quae scholia plura exhibent his in glossis: schol. Lexiph. 2; p. 191, 7: στλεγγίδα] στλεγγὶς ἡ ξύστρα, ἔοικε δὲ τὸ κτένιον οὕτω καλεῖν. Hesych.: στλεγγίς: ξύστρα. vel schol. Iov. trag. 27; p. 68, 1: γέλωτα ὀφλισκάνει] γέλωτα χρεωστεῖ, ἀντὶ τοῦ γελᾶται. Hesych.: ὀφλισκάνοντες: χρεωστοῦντες, ὑπομένοντες. vel schol. Iov. conf. 13; p. 56, 19. ἄλοκα] τὴν αὔλακα, ὅ ἐστιν ἀροτρευθεῖσαν γῆν. λέγει δὲ τὴν γυναῖκα, etsi de hac glossa dubitari potest. Alio ex fonte et ab alio scholiasta alteram explicationem adiunctam esse opinor in schol. Gall. 9; p. 90, 1 ἠπίαλον] ῥῖγος πρὸ πυρετοῦ add Δ: ἡ ῥῖγος συνημμένον πυρετῷ. cf. Hesych. ἠπίαλος: ῥῖγος πρὸ πυρετοῦ, ἐκαλοῦντο δὲ οὕτω καὶ οἱ ψυχροί. et alteram glossam ἠπιαλῶν: ῥιγῶν· τὰ γὰρ πρὸ τοῦ πυρετοῦ ῥῖγος ἠπίαλόν φασιν.

Attamen sunt etiam scholia, in quibus hoc modo res explicari non possit. Cum scholiastae glossas paullo ampliores ante oculos fuisse statuendum sit, proximum est conicere scholiastam codice quodam meliore usum esse; quaerendum tamen est, num omnino Hesychius ipse adhibitus sit; nam cogitari potest non Hesychium, sed fontem eius potissimum Diogenianum usurpatum esse. Hac in re diiudicanda magni momenti sunt primum duo scholia, quae afferre liceat.

In scholio Iov. trag. 2; p. 58, 14 σάτυρον] tres glossae Hesychii contractae sunt.

Schol.	Hes.
σάτυρον] δασεῖαν ἢ καταφερῆ Δωρικῶς.	1. σατύραν: καταφερῆ.
καὶ σατύριον πόα τις συνεργὸς πρὸς τὰς ἀφροδισίους ἀφορμάς, καὶ ζῷόν τι τετράπουν λιμναῖον, καὶ	2. σατύριον: πόα τις συνεργὸς πρὸς ἀφροδισίας ὁρμὰς καὶ ζῷον τετράπουν ἢ λιμναῖον.
σάτυρος ἤτοι [ἡ] χορευτής[1]) ἡ ἔντασις.	3. σάτυρος: ἡ ἔντασις ἢ χορευτής.

In scholio Tim. 54; p. 119, 3 μυττωτοῦ] duae explicationes Hesychianae consutae sunt.

[1]) traditum est πορότης. corr. Rabe ex Hes.

Schol.	Hes.
μυττωτοῦ] μυττωτὸς τρίμμα ἐξ ἀρτυμάτων πολλῶν συντεθειμένον. ἐκάλουν δὲ καί τι ὑπότριμμα διὰ σκορόδων ὡς Ἀριστοφάνης ἐν Εἰρήνῃ. ἔοικε δὲ νῦν	1. μυτ[τ]ωτεύομεν: συγκόψομεν. ἀπὸ δὲ τοῦ μυτ[τ]ωτοῦ μετενήνεκται· κυρίως δὲ λέγεται τὸ διὰ σκορόδων τρίμμα τι ἐξ ἀρτυμάτων πολλῶν συντιθέμενον. 2. μυτ[τ]ωτόν: ὑπότριμμά τι διὰ σκορόδων.

Tum dicendum est nusquam Diogenianum laudari. Denique inspectis aliis scholiis, quae partim fluxerunt e Diogeniano, velut scholiis in Plat.[1]) et Greg. Naz.[2]) nihil inveni, quo ut hoc statuerem moverer. Nam schol. Icarom. 17; p. 104, 26 κυκεών] bene quidem convenit cum schol. Plat. Reip. III, 408 B (Rabe), et hoc scholion e Diogeniano desumptum est (cf. Cohn l. c. p. 790), sed non minus congruit cum Hesychio, quin etiam accuratius conspirat: Schol. Plat. „κυκεών ἐστι κρᾶμα ἐξ οἴνου καὶ μέλιτος καὶ ἀλφίτων καὶ τυροῦ καὶ ὕδατος ἀναμεμιγμένον, ᾧ ἐχρῶντο πρὸς πόσιν". cf. schol. Luc. „κυκεών ἐστι πόμα ἐξ οἴνου καὶ μέλιτος καὶ ἀλφίτων καὶ ὕδατος συγκείμενον". cf. Hesych.: κυκεῶ· κυκεῶνα. ἐξ οἴνου καὶ μέλιτος καὶ ὕδατος καὶ ἀλφίτων ἀναμεμιγμένον πόμα κατὰ ἀποκοπήν . . . Adde, quod schol. Bis acc. 8; p. 138, 23: δευσοποιόν] τὸ ἀνέκπλυτον βάμμα propius accedit ad Hesychii explicationem „δευσοποιόν: τὸ ἔμμονον καὶ μὴ ἐκπλυνόμενον βάμμα", quam ad schol. Plat. Reip. 429 E (p. 340 H.) e Diogeniano haustum (Cohn l. c. p. 790) δευσοποιόν] ἔμμονον, δυσαπόπλυτον, ὡς νῦν. σημαίνει δὲ καὶ τὸν βαφέα". Scholia Luc. ab eodem scholiasta scripta esse manifestum est, nam alterum legitur in codd. ΓVΦΩ, alterum in codd. ΓVΩΔ. Quae cum ita

[1]) M. Schmidt, Quaest. Hesych. p. XCVII. Th. Mettauer, De Platonis scholiorum fontibus. Diss. Zürich 1880, p. 69 sqq. L. Cohn, Untersuch. über d. Quellen der Platonscholien. Jahrb. f. klass. Phil. Sppbd. 13, p. 773—862.

[2]) Migne, Patrolog. t. 36. Norden, Hermes 27 (1892), p. 606 sqq.

sint, verisimilius Hesychium usurpatum esse quam Diogenianum concedendum est[1]). Scholia grammatica, quae extant in codicibus Arethae scholiis refertis, rarius congruunt cum Hesychio, id quod maxime dicendum est de plurimis illis explicationibus Lexiphani appositis. Itaque de lexico vel lexicis, quibus Arethas usus sit, iudicium non faciam.

Iam quid lucremur glossis Hesychianis aut Lucianeis emendandis et supplendis videamus.

Schol. Phal. I, 10; p. 6, 10 legimus πευθῆνας] πευσταί, περίεργοι οἵ τε μανδάτορες. Hesychius explicat: πευθῆνες: πιστοί, περίεργοι (cf. Suid. πευθήν, πευθῆνος ὁ μανδάτωρ); illud πιστοί corruptum esse ex πευσταί satis certum est. Conferas aliam glossam Hesychii: πεύθη: πεῦσις, ἐρώτησις. Scholiastam gl. πευθῆνες (nominativum) ante oculos habuisse apertum est, quod bene quadrat ad Hesychium. Fortasse etiam verba „οἵ τε μανδάτορες" scholion fidelius servavit.

Schol. Dialog. mort. XII, 5; p. 257, 24 μυδῶντα] σεσημμένον, ἐκρέοντα; verbum ἐκρέοντα omittitur ab Hesychio, ubi legimus: μυδῶσι: [σεσηπημένοις ἢ] σεσημμένοις.

Similiter res se habet in schol. Iud. voc. 2; p. 28, 11: καταίροντος] καταπλέοντος, κατερχομένου, ubi tamen et Hesychius et Photius et Suidas et lex. Bachm. solum καταίροντες: καταπλέοντες interpretantur.

Duobus locis: schol. Tim. 54; p. 119, 3 μυττωτοῦ], quod supra p. 12 attulimus et schol. Lexiph. 21; p. 202, 5 ἡ γοῦν σιληπορδία] scholia testimonia scriptorum servaverunt; priore loco: ὡς Ἀριστοφάνης ἐν Εἰρήνῃ et altero hoc legimus: „σιληπορδεῖν παρὰ Σώφρονι τὸ στρηνιᾶν καὶ ἁβρύνεσθαι", cum Hesych. exhibeat: σιληπορδεῖν, σιληπορδῆσαι: στρηνιᾶν, ἁβρύνεσθαι, θρύπτεσθαι, χλιδᾶν.

In scholio antea (p. 10) allato (ad Iov. trag. 2; p. 58, 14 σάτυρον]) ubi tres glossae Hesychii conglutinatae sunt,

[1]) Quod L. Cohn adnotat, l. c. p. 791[1]: „Hesych. scheint überhaupt den Byzantinern ganz unbekannt geblieben zu sein" iam scholio ad Paus. I, 1, 3: (III, 218 Spiro) „Λάμια πόλις .... καὶ οὕτω μὲν Ἡσύχιος." refutatur.

prima non plane convenit cum scholio: δασεῖαν ἢ καταφερῆ Δωρικῶς. Hes.: σατύραν: καταφερῆ. Eo verisimilius est Hesychii glossam plenam non esse, quod reliquae duae glossae accurate conspirant.

Integrior etiam gl. Διάσια exstat in schol. Icarom. 24; p. 107, 15 (cf. schol. Tim. 10; p. 110, 27) Διάσια ἑορτὴ Ἀθήνησιν, ἣν ἐπετέλουν μετά τινος στυγνότητος θύοντες ἐν αὐτῇ Διὶ Μειλιχίῳ. Hesych.: Διάσια: ἑορτὴ Ἀθήνησιν καὶ σκυθρωποὺς ἀπὸ τῆς ἑορτῆς, ἣν ἐπετέλουν μετά τινος στυγνότητος θύοντες (cf. Suid. Διάσια: ἑορτὴ Ἀθήνησι Μειλιχίου Διός).

Hesychius, Phot. Berol. (p. 17, 16 R.) Suidas ἀνάπαιστα sic explicant: κυρίως τὰ ἐν ταῖς παραβάσεσι τῶν χορῶν ᾄσματα καὶ ἰδίως τὰ τῶν ῥυθμῶν. Schol. Conv. 17; p. 32, 3 haec exhibet: ἀνάπαιστα συγκροτῶν] διὰ τοῦ κροτεῖν τὰς χεῖρας εὐρύθμως. ἀνάπαιστα δὲ κοινῶς μὲν τὰ . . . . . ἰδίως δὲ τὰ τῷ ῥυθμῷ κεχρημένα τούτῳ. Meliora haec esse vix neges. Altera pars scholii παράβασις δέ ἐστι . . . in Hesychio non invenitur.

Denique breviter perstringam scholion exiguum ad Hipp. 4; p. 9, 1 περίνοια] τέχνη μηχανική ~ VM. Codex M habet μηχάνημα. Rabe comparat Photium: περίνοια: ὑπερηφανία ἢ μηχανὴ ἢ τέχνη. Aptius componitur Hesychius: περίνοια: μηχανή, τέχνη. Haud scio, an illud τέχνη μηχανική ortum sit ex hac Hesychii glossa.

2. De Photii lexico.

De Patriarchae lexico[1] scholiorum fonte maiore cum confidentia iudicium facere licet quam de Hesychio. Permulta scholia eaque ampliora iis, quae congruunt cum Hesychio, ad verbum conspirant cum glossis Photianis e. g.

schol. De hist. conscr. 31; p. 229, 5.	Phot.
θρίαμβον] θρίαμβος ἐπίδειξις νίκης, πομπὴ καὶ τὸ σεμνύνεσθαι.	θρίαμβος: ἐπίδειξις νίκης, πομπή· καὶ τὸ σεμνύνεσθαι.

(cf. Suid; lex. Bachm. Et. Magn. 455, 16.)

[1]) Usus sum editione Naberiana Leyden 1864; adhibui etiam editionem Porsonis, Lipsiae 1823.

schol. Hesiod. 2; p. 239, 18.	Phot.
φθόνου] φθόνος πάθος λύπης ἐπὶ τῇ τῶν πέλας εὐπραγίᾳ.	φθόνος: πάθος λύπης ἐπὶ τῇ τῶν πέλας εὐπραγίᾳ.

(cf. Suid., lex. Bachm., Et. Magn. 793, 16.)

In rebus ad lexica pertinentibus summa cum cautione agendum esse nemo nescit, qui in his rebus quamvis minime versatus sit. Si glossae cum lexico aliquo congruunt, eas ex hoc lexico sumptas esse statuere non licet. Nam cum talia lexica persaepe artissime inter se cohaereant, non solum lexicon ipsum, sed etiam ea lexica, quae adhibuit lexicographus ille et fontes omnino, ex quibus hausit, ecquid in usum sint vocata examinanda sunt. Itaque num Photii lexicon ipsum, quale servatum est codice Galeano, usurpatum sit quaerendum. Mireris sane, quod eorum scholiorum, quae conveniunt cum glossis Photii, perpauca in uno Photio inveniuntur. Paucis exceptis etiam in Suida leguntur et in lexico, quod dicitur Bachmanniano. De ratione, quae intercedit inter Photium et haec lexica breviter dicam.

Photii et Suidae lexica tam arte affinitatis vinclo inter se coniuncta sunt, ut nondum plane diiudicatum sit inter viros doctos, utrum Suidas Photii lexico ipso (sc. alia recensione) usus sit, an uterque iisdem ex fontibus hauserit, quamquam mihi quidem, ut sententiam posteriorem sequar, Boysen[1]), Wentzel[2]), Reitzenstein[3]) persuaserunt.

In lexico Bachm. res valde impedita (Reitzenstein l. c. p. 19 sqq.). Lexici Bachm.[4]) (συναγωγῆς λέξεων χρησίμων (cod.

[1]) K. Boysen, De Harpocrationis lexici font. quaest. select. Kiel 1876; p. 36 sqq.

[2]) G. Wentzel, Beiträge zur Gesch. der Lexikogr. Sitzb. d. Berl. Akad. 1895; p. 780.

[3]) R. Reitzenstein, Der Anfang d. Lex. d. Photius. Leipzig u. Berlin 1907, p. 31—46.

[4]) Naber hoc lexicon nihil esse censens praeter excerpta e lexico Photii exceptis nonnullis glossis interpolatis (edit. praef. p. 127) iam diu a viris doctis refutatus est.

Coisl. 345 B) Bachmann: Anecd. I.) olim exstabat exemplar, quod diversis ex fontibus amplificatum est; hanc lexici recensionem Reitzenstein significat littera B*. Quo lexico Photius usus est cf. p. XLVI. „Photius benutzt wirklich das Werk B*, das uns verkürzt und interpoliert in der Handschrift B vorliegt, als Hauptquelle." Haec hactenus. Quibus rebus respectis mirum iam non est, quod scholia cum glossis Bachm. tam accurate consentiunt, sed longe plurimas glossas cum Photio congruentes etiam in lexico Bachm. legi notandum est. Praeterea e. g. in schol. De die nef. 24; p. 209, 25 ἰαλέμων] lex. Bachm. sub finem verbum λόγου servavit, quod in Photio deest. Adde, quod Suidas, qui idem ex illa συναγωγῇ hausit, gl. ἀβυρτάκη (schol. Lexiph. 6; p. 197, 1) ita exhibet ut scholiasta, cum Photius Berol. 8, 7 et Phot. Athen. 315, 1 aliam interpretationem habeant. Accedit aliud. Duo scholia: Phal. I, 3; p. 3, 9 ἀπαγωγαί] et Phal. I, 7; p. 5, 15 ἀγάλματα] congruunt cum duobus glossis Bachm. (in quibus nonnulla plura). Quae glossae etiam apud Photium inveniuntur, ita tamen, ut alteram partem glossarum conforment. Exstant gl. non in codice Galeano, sed in codice Berolinensi graec. oct. 22 (s. XI./XII.). Dum enim occupatus sum in hac quaestione, bene accidit, quod Reitzenstein fragmentum lexici Photiani continens gl. Ἀ usque ad gl. ἄπαρνος ex illo codice publici iuris fecit. Capimus ex hoc fragmento nostrae quaestioni fructum non ita magnum, cum ne una quidem glossa hic inveniatur, quam non nisus lexico Bachm. et Suida iam antea Photio vindicandam esse statuissemus. Sed redeamus ad illas glossas. Scholiastam eas separatas legisse e lexico Bachm. apparet. Quae difficultas tollitur alio fragmento lexici Phot., quod e codice Atheniensi 1083 s. XVI. C. Fredrich et G. Wentzel ediderunt in Act. R. Soc. Litt. Gott. 1896; p. 309—335. Complectitur hoc fragmentum gl. ἀβραμιαῖος — Ἀδράστεια. Quo fragmento in rem vocato codicem Berolinensem (b)

et Galeanum (g) hac re differre statui potest (cum in copia glossarum plane conveniant, quatenus hoc e parvis illis reliquiis gl. littera α incipientium cognoscere licet). Utar verbis Reitzensteinii l. c. p. X. „Um so auffälliger sind die willkürlichen Veränderungen im Hauptbestand. So lässt a (frgt. Atheniense) eine Reihe von Glossen fort, die durch die Übereinstimmung von b und g als echt erwiesen werden. Andererseits sucht b nach Möglichkeit Glossen des gleichen oder ähnlichen Lemmas untereinander zu verbinden.“ Apparet igitur ex iis, quae dicta sunt, scholiastam usum esse codice non simili codici Berolinensi sed Galeano, glossarum speciem et formam si respicis. Praeterea si reputaveris nonnulla scholia ampla in Photio inveniri, quae neque in lexico Bachm., neque in Suida exstant, et scholiastam interdum non solum unam glossam, sed totam seriem descripsisse atque cum lemmatis quidem, iam non dubitabis, quin Photii lexicon ipsum, et codex quidem Galeano simillimus, adhibitum sit. De discrepantiis, quarum iam supra mentionem feci, infra dicam.

schol. Abd. 30; p. 215, 14.	Phot.
ὑποτυφόμενα] καιόμενα. λέγεται καὶ τῦφος ἡ ἀλαζονεία	1. τύφεται: καίεται.
	2. τῦφος: ἀλαζονεία, μανία.
καὶ τυφομένης ἀντὶ τοῦ καπνιζομένης καὶ	3. τυφομένης: καπνιζομένης.
τυφὼν οὐχ ἡ φλὸξ ἡ ἐκ τοῦ ἀέρος, ἀλλ' ἡ ἐκ τῆς ἀναθυμιάσεως συστροφὴ πρὸ τοῦ ἐκπυρωθῆναι, ὡς Πλάτων ἐν Φαίδρῳ.	4. τυφών: οὐχ ἡ φλὸξ ἡ ἐκ τοῦ ἀέρος, ἀλλ' ἡ ἐκ τῆς ἀναθυμιάσεως συστροφὴ πρὸ τοῦ ἐκπυρωθῆναι, ὡς Πλάτων ἐν Φαίδρῳ.

Iam e glossis mihi allatis scholiastam in Patriarchae lexico expilando rem plane aliter egisse cognoveris, quam scriptor eorum scholiorum, quae congruunt cum Hesychio, et hoc quoque apertum est hunc hominem non eundem

esse atque illum; affirmatur res eo, quod omnes fere glossae cum Photio conspirantes in uno codice Δ inveniri Rabe in praefatione recte adnotat (p. VI). Omnino hic scholiasta, homo non ita diligens, qui Et. Magnum quoque usurpavit, ut infra (p. 29 et 35) ostendemus, solus Photium in usum vocasse videtur. Arethas certe Photio usus non est, cum ne una quidem glossa, quae debetur Patriarchae, in codicibus E, B, R legatur.

Schol. De merced. cond. 30; p. 167, 28 legimus: ὄχλος ἐνταῦθα οὐ τὸ πλῆθος, ἀλλ' ἡ ὄχλησις. Photii glossa haec est: ὄχλος: τὸ πλῆθος καὶ τὴν ὄχλησιν. Hoc loco igitur scholiasta eam explicationem elegit, quae apta fuit; ceterum totam glossam, qualemcumque inveniebat, recipere solet et eas quoque interpretationes, quae plane alienae sunt a Luciani locis, affert, e. c. schol. Phal. I, 3; p. 2, 19 εὐθὺς καὶ εὐθέως], vel schol. De hist. conscr. 25; p. 228, 23 θραυσμάτων]. Etiam glossas corruptas descripsit, velut schol. Apol. 10; p. 236, 22 ἡλιβάτων]. Omittit ἣ ἐστιν ἀλιτεῖν βαίνοντα, tum exhibet ἣ ὅπου ὁ ἥλιος πρῶτον βάλλει, εἴλη βεβηκυῖαν. Στησίχορος δὲ .... Phot.: ἣ ὅπου ἥλιος πρῶτον βάλλει ἀλὶ βεβηκυῖαν. Στησίχορος ...., vel schol. Apol. 11; p. 236, 27 κρησφύγετα]. Exstat in scholio στενά (lin. 27.), ut in cod. Galeano et Suida, quod Naber recte correxit in στεγνά. Aliis locis scholiasta id egit, ut verborum formam Luciani locis adaptaret: schol. Phal. I, 4; p. 4, 8 στρεβλούμενοι] δεσμούμενοι, μαστιζόμενοι. Phot.: στρεβλούμενος: δεσμούμενος, μαστιζόμενος. Interdum etiam Photii explicationem omisso lemmate immutatam apposuit: schol. Cal. non cred. 2; p. 25, 9 συνωμοσίας] ἡ μεθ' ὅρκου φιλία. Conglutinasse videtur Photium cum alio fonte schol. Phal. I, 2; p. 1, 15 μέτριον] ταπεινὸν καὶ συγγνωμονικόν. λέγεται δὲ καὶ μέτριος ὁ μεμετρημένην ἔχων οὐσίαν ἢ ὁ τὸ ἦθος ἐπιεικής. Convenit Phot.: μέτριος ὁ μεμετρημένην ἔχων ... Unde prior pars glossae sumpta sit compertum non habeo.

Ut iam diximus omnes fere glossae, quae cum Photio

congruunt, etiam in lexico Bachm. et Suida inveniuntur. Haud paucae in Suida leguntur, quae in Photio non exstant; sed Suidam ipsum a scholiasta usurpatum non esse iam ex ea re apertum fit, quod longe plurimae glossae iis locis leguntur, quibus Patriarchae lexicon vacat, ut eae iure Photio attribuamus, quatenus exstant in codice Δ, praesertim cum scholiasta ne uno quidem loco Suidae morem testimonia scriptorum afferendi sequatur. Praeter eas glossas, quae Photio vindicandae sunt, alias cum scholiis convenientes in Suida invenimus. Quae scholia omnia brevia sunt et neque Photio neque Suidae debentur. Exempla haec afferam: schol. Dialog. mar. XV, 2; p. 268, 19 ἠιόνα] αἰγιαλόν. ∼ Suid.: ἠιών: ὁ αἰγιαλός (cf. Et. Magn. 422, 51 Ἠϊών: ὁ αἰγιαλός, παρὰ τὸ ἀΐειν, τὸ ἀκούειν), vel schol. Conv. 6; p. 30, 14 κοπίδα] μάχαιραν. ∼ Suid. κοπίς: ἡ μάχαιρα. Οὐ φονίην ἤγαγε . . . Tertium hoc afferam: schol. Catapl. 26; p. 52, 27 ἐμπαροινῶν] ἐνυβρίζων. ∼ Suid. ἐμπαροινοῦντες: ἐνυβρίζοντες καὶ Ἰώσηπος . . . (cf. Hesych. ἐμπαροινοῦντας: ὑβρίζοντας). Quae explicationes exiguae plerumque in codice vetustissimo Γ leguntur et eidem fonti, e quo Suidas hausit, attribuendae esse videntur, sed certum iudicium de eo proferre non licet. Hesychius eas glossas aut omnino non exhibet, aut aliter explicat.

Suidas et lexicon Bachm. haud mediocrem utilitatem afferunt ad magnas Photii lexici lacunas explendas; sed primum quid textui sive Photii, sive scholiorum restituendo proficiamus singulis in glossis quaeramus. Scholiastam codice usum esse Galeano simillimo iam supra p. 16 commemoravimus, plane autem eundem fuisse atque hunc negamus. Nam vide. In gl. ἰαλεμῷ (cf. schol. De die nef. 24; p. 209, 25) scholiastae in exemplari s. f. λόγου exstitisse iam supra diximus (p. 15). Schol. Apol. 5; p. 235, 20 ῥυθμοῖς] ῥυθμὸς τάξις ἔμμελος ἀκόλουθος· ἁρμονίᾳ, μέλος εὐφρόσυνον convenit cum Photio usque ad ἁρμονίᾳ; sequentia verba μέλ. εὐφρ. omittit Phot. Traditum (in

scholio) ἁρμονίᾳ Rabe mutavit in ἁρμονίας recte mea sententia; sed scholiastam in exemplari suo legisse ἁρμονίᾳ conicias e glossa lexici Bachm. In Suidae verbis ἀκολούθου ἁρμονίας fortasse vestigium lectionis genuinae cognoscas. Ad lin. 21 Rabe adnotat: „εὐφρόσυνον vix sanum". Ego quoque corrigendum esse „εὔφωνον" existimo e Suidae et lexici Bachm. verbis: μέλος εὔφωνον, σύγκρισις. Hoc certe scholio Photii glossam olim ampliorem exstitisse affirmatur. Supplendum est „μέλος εὔφωνον, σύγκρισις".

Paucis perstringam schol. Abd. 23; p. 215, 5 προνομίαν]. Hoc loco scholiasta tres glossas Photianas ad verbum descripsit. Itaque quod plura habet altera in gl. „τῶν σκύλων" non ipsum addidisse putaverim. Lex. Bachm. illa verba aeque ac Phot. omittit.

Similiter res se habet in schol. Cal. non cred. 16; p. 26, 26 ταραντινίδιον] θέριστρον λεπτὸν καὶ διαφανὲς ἱμάτιον οὐ πάντως πορφυροῦν. Phot. omittit θέριστρον et addit ὥς τινες ὑπέλαβον· οὕτως Νικόστρατος. Iterum scholiasta solus (nam in Suida quoque θέριστρον deest) hoc verbum plus habet et vix potest diiudicari, utrum genuinum sit, an scholiastae additamentum.

Suspicionem movet verbum ἐπιβολῆς in schol. De merc. cond. 31; p. 167, 29 φθόην] τὴν φθίσιν, ἥτις ἐξ αἵματος ἐπιβολῆς. Photii gl. haec est: φθόη: φθίσις ἢ ὄνομα πάθους, ἐξ αἵματος ἀναγωγῆς. Item in Suida, Et. Magno 793, 13, Timaeo (lex. Plat.) legitur ἀναγωγῆς. Veram igitur lectionem scholion hoc loco non servavit, etsi ἐπιβολῆς sensu non carere concedendum est.

Scholii De die nef. 24; p. 209, 25 ἰαλέμων] ἰάλεμος θρῆνος verba sequentia ὅτι εἶδος θρήνου ... in adn. crit. leguntur. Naberi sententia fortasse scribendum esse ἰαλέμῳ θρήνῳ in Photii glossa pro ἰαλεμῶ: θρηνῶ· ἰάλεμος γὰρ θρήνου εἶδος ... scholio fulcitur.

Schollion memorabile hoc est, quod componam cum Photio:

schol. Abd. 6; p. 214, 27.

κώμους] κῶμος ἡ μέθη καὶ ἡ ἀπὸ μέθης ἀσέλγεια, ᾠδαί, ὀρχήσεις μετὰ μέθης· λέγεται κῶμα καὶ ὁ ὕπνος καὶ κωμάζω τὸ ὑβρίζω καὶ κωμαστὴς ὁ τρυφῶν μετ' ᾠδῆς ἀσελγοῦς καὶ κώμυθα δέσμη χόρτου καὶ κωμῳδίαι ὕβρεις, διασυρμοί, ἐμπαίγματα.

Phot.

1. κῶμοι: ᾠδαί, ἢ ὀρχήσεις μετὰ μέθης. 2. κωμάζει: κῶμον ἢ δρᾶμα ᾄδει, ὑβρίζει. 3. κωμαστής: ὁ τρυφῶν μετ' ᾠδῆς ἀσελγοῦς. 4. κώμυθα: δέσμην χόρτου. 5. κωμῳδίαι: ὕβρεις, διασυρμοί, ἐμπαίγματα.

Scholiastam lexicon exscripsisse primo obtutu cognoveris; quin Photii lexicon fuerit iam dubium esse non potest, praesertim cum scholion in solo codice Δ legatur. Ceterum omnia fere scholia grammatica, huic dialogo ascripta, Photio debentur. Praeter gl. κώμους uno loco scholiographus quattuor, uno tres, tribus duas explicationes Photianas contraxit. Hoc in scholio verba κῶμος ἡ μέθη καὶ ἡ ἀπὸ μέθης ἀσέλγεια, praeterea λέγεται κῶμα καὶ ὁ ὕπνος desunt in Photio; sed si accuratius inspexeris scholion, initio duas glossas conglutinatas esse cognosces. Post verbum ἀσέλγεια scholiasta adnectit alteram explicationem ᾠδαί, ὀρχήσεις μετὰ μέθης omisso lemmate κῶμοι, ut numerus pluralis non quadret ad lemma commune κῶμος. Quoniam utraque glossa idem verbum explicatur, alterum lemma facile neglegi poterat. Certo igitur certius esse mihi videtur gl. „κῶμος: ἡ μέθη καὶ ἡ ἀπὸ μέθης ἀσέλγεια" in scholiastae exemplari Photii exstitisse. Legitur in Photio gl. κῶμος: εἶδος ὀρχήσεως. Si duae glossae eadem sub voce exstabant, eo facilius altera a librario, sive fortuito sive consulto, omitti poterat. Fortasse etiam gl. κῶμα ὁ ὕπνος periit; nam saepius a librariis in describendis lexicis unam aut alteram glossam omitti et alia docent exempla et ipsum Patriarchae lexici fragmentum Atheniense, in quo duae glossae desunt.

Denique verbo monuerim Rabium non recte adnotasse ad lin. 21 schol. Phal. I, 3; p. 2, 19 εὐθὺς καὶ εὐθέως

ἀμφότερα ..... οὐ γὰρ τὸ παραχρῆμα σημαίνει, ἀλλὰ τὸ ἕως καὶ τὸ εἰς οἷον: „καὶ εἰς· οἷον εὐθὺ σκοποῦ κτλ. Phot.“ Quod Rabe affert est coniectura Porsonis effectum, quem secutus est Naber. Verba εὐθὺ σκοποῦ etc. in codice Galeano disiuncta sunt ut nova glossa. Scholiasta igitur id, quod invenit in exemplari, descripsit ad verbum nihil sensum curans. Corruptelam (nam ego quoque duas illas glossas coniungendas esse censeo) iam in B* fuisse demonstrat Suidas, qui explicationes separatas tradit et lex. Bachm., in quo altera glossa: εὐθὺ σκοποῦ· ἀκριβὲς κατ' εὐθεῖαν servata est.

Iam quid lucremur e quaestione ad lacunas lexici Photiani explendas videamus. Quoniam omnia scholia, quae hausta sunt ex hoc lexico, perpaucis exceptis ad verbum congruunt, ea sua ex parte tamquam codicis instar haberi possunt. Glossam, si simul in lexico Bachm. et Suida exstat, etiam in Photio exstitisse satis certum est; affirmatur res, si glossa etiam in scholiis Lucianeis legitur. Id quoque statuere licet glossam, si invenitur in lexico Bachm. aut Suida simulque in scholiis (in uno codice Δ), pro certo Photio esse attribuendam. Huius rei multa exempla sumpta ex iis partibus lexici, quae aetatem tulerunt, afferri possunt. Etiam fragmento Berolinensi haec norma, quam statueram, priusquam illud publici iuris factum erat, affirmata est una glossa excepta (schol. Lexiph. 6, p. 197, 1 ἀβυρτάκη] cf. p. 21). Enumerabo singulas glossas, quas in lacunis exstitisse contendo.

I. De glossis lacunae litt. α—ε.

1. Incipiam a schol. Lexiph. 6; p. 197, 1 ἀβυρτάκη] Antecedit explicatio eiusdem vocis ab Aretha scripta. Tum legimus in uno codice Δ:

— ἄλλως. ἀβυρτάκη: ὑπότριμμα βαρβαρικὸν κατασκευαζόμενον διὰ πράσων καὶ καρδάμων καὶ ῥόας κόκκων καὶ ἑτέρων τοιούτων δριμέων. Θεόπομπος Θησεῖ:

„ἥξει δὲ Μήδων γαῖαν, ἔνθα καρδάμων
πλείστων ποιεῖται καὶ πράσων ἀβυρτάκη."

ἔστι δὲ καὶ ἐν Κεκρυφάλῳ Μενάνδρου τοὔνομα[1]).

Tota gl. congruit ad verbum cum Suida, praeterquam quod lectio variat: schol.: τοιούτων δριμέων, Suid.: τοιούτων· δριμὺ δηλονότι. In Phot. Berol. 8, 7 alia invenitur interpretatio; sed nihilo minus scholiastam quam habet glossam in exemplari suo Photii legisse credo; atque haud scio, an huic opinioni faveat gl. lexici Bachm., cuius prior pars quidem consentit cum Phot. Berol., altera autem, quam omittit Phot. Berol.: Θεόπομπος usque ad finem, accurate congruit cum scholio et Suida.

2. Schol. Phal. I, 3; p. 3, 11 ἀποτρόπαια] φευκτὰ καὶ μισεῖσθαι ἄξια. — Lex. Bachm. et Suidas s. v. ἀποτρόπαιοι.

3. Schol. Abd. 20; p. 214, 26.	Suid., lex. Bachm.
ἀπόχρη] ἀντὶ τοῦ ἐξαρκεῖ φησιν Ἡρόδοτος.	ἀποχρᾶν: ἐξαρκεῖν Ἡρόδοτος.

4. Schol. De hist. conscr. 49; p. 230, 13.	Suid., lex. Bachm.
	ἄρτι ἐπὶ τοῦ ἀπηρτισμένως καὶ πεπληρωμένως. λέγεται δὲ
ἄρτι] τὸ μέρος τοῦ παρεληλυθότος συνάπτον τῷ νῦν ἐναντίως ἔχον τῷ αὐτίκα· τοῦτο γὰρ κατὰ τὸ μέλλον συνάπτει τὸ νῦν.	ἄρτι καὶ τὸ μέρος τοῦ παρεληλυθότος συνάπτον τῷ νῦν ἐναντίως ἔχον τῷ αὐτίκα· τοῦτο γὰρ κατὰ τὸ μέλλον συνάπτει τῷ νῦν.

τῷ νῦν om. lex. Bachm. Etiam priorem partem glossae in Photio exstitisse consensus lexici Bachm. et Suidae demonstrare videtur.

5. Schol. Phal. I, 4; p. 3, 20.	Lex. Bachm.
ἀρχαῖος] ὁ εὐήθης, ὥς φησι Πλάτων.	ἀρχαῖος ἀντὶ τοῦ εὐήθης Πλάτων.

Ἰσοκράτης δὲ ἐν τῷ Πανηγυρικῷ τὸ „ἀρχαιοτρόπως εἰπεῖν", τουτέστιν

[1]) Eustath. 1854, 18. „καὶ παρὰ Θεοπόμπῳ ἀβυρτάκη ὑπότριμμά τι δριμύ, βαρβαρικὸν διὰ πράσων καὶ καρδάμων καὶ κόκκων ῥόας καὶ ἑτέρων τοιούτων." Zonar. p. 8. „Ἀβυρτάκη ὑπότρ. βαρβ. δριμὺ κατεσκευασμένον διὰ πράσων καὶ καρδάμων καὶ κόκκων ῥοιᾶς καὶ ἑτέρων."

ἀρχαιοτέροις ὀνόμασι χρῆσθαι. Δημοσθένης δὲ ἐν τοῖς Φιλιππικοῖς εἰπών, „οὕτω δὲ ἀρχαίως εἶχον, μᾶλλον δὲ πολιτικῶς", ἀντὶ τοῦ ἁπλῶς ἔλαβεν.

Utrum tota glossa lexici Bachm. Photio attribuenda sit, an prior tantum pars, quam scholiasta descripsit, diiudicare non audeo.

6. Schol. Phal. I, 4; p. 4, 1 ἀστυγείτονας] πλησιοχώρους. Suid. et lex. Bachm. s. v. ἀστυγείτων.

7. Schol. Phal. I, 4; p. 4, 6.	Lex. Bachm.
αὐτοχειρίᾳ] τῇ τῶν χειρῶν δυνάμει, αὐθαιρέτως μετὰ θυμοῦ ὁρμώμενοι καὶ φονεύοντες. λέγονται δὲ αὐτόχειρες καὶ οἱ αὐτοὺς φονεύοντες.	αὐτόχειρες: οἱ αὐτοὺς φονεύοντες.

De priore parte scholii certum iudicium facere non licet. Fortasse illa verba alio e lexico hausta sunt.

8. Schol. De hist. conscr. 17; p. 227, 29. βωμολογικά] βωμολόγος ὁ περὶ τοὺς βωμοὺς λοχῶν ὑπὲρ τοῦ λαβεῖν τι παρὰ τῶν θυόντων. μεταφορικῶς δὲ καὶ ὁ παραπλησίως τούτῳ ὠφελείας ἕνεκέν τινας κολακεύων. καὶ βωμακεύματα καὶ βωμολοχεύματα. Ἀπολλόδωρος Κυρηναῖος ὁ εὐτράπελος καὶ γελωτοποιός. τινὲς δὲ τὸν μετά τινος εὐτραπελίας κόλακα καὶ τὸν πανοῦργον καὶ συκοφάντην. Suidas.

Suid.: ὠφελείας ἕνεκά τινος κολακεύων. τινος meliorem esse lectionem censeo; praeterea addit δὲ sub finem post τινὲς et post πανοῦργον. — cf. Et. Magn. 217, 55.

9. Schol. Phal. I, 3; p. 3, 5.	Suid.	Lex. Bachm.
δημοθοινίαις] ταῖς τοῦ δήμου εὐωχίαις ἢ θυσίαις.	δημόθοινα καὶ δημοθοινία: τοῦ δήμου εὐωχία ἢ θυσία.	δημόθοινα: τοῦ δήμου εὐωχία ἢ θυσία.

10. Schol. Phal. I, 2; p. 1, 14.	Suid., Hesych.
δημοτικόν] ὁ πρέπων ἐν πολλοῖς.	δημοτικά: τὰ τοῖς πολλοῖς ἐμπρέποντα.

11. Schol. Apol. 9; p. 235, 15.	Lex. Bahm.
ἑάλω] ἐλήφθη. ἐκρατήθη. ἐπορθήθη.	ἑάλωκεν: ἐλήφθη.

Glossam lexici Bachm. non integram et quae Schol. plura praebet supplenda esse persuasum mihi est[1]). cf. Hesych.: ἑάλω: ἐκρατήθη, ἠλέγχθη.

12. Schol. Abd. 26; p. 215, 9 ἐξαγώνιον] ἔξω τοῦ ἀγῶνος. Suid. et lex. Bachm. s. v. ἐξαγώνιος.

13. Schol. Phal. I, 6; p. 4, 21 ἔξαρνοι] οἱ τῷ ἀρνεῖσθαι ἐπιμένοντες καὶ ἀρνούμενοι καθόλου. Suidas s. v. ἔξαρνος.

14. Schol. Abdic. 6; p. 214, 13 ἐπιπόλαιον] τὸ πρὸς ὀλίγον φαινόμενον. Suidas. s. v. ἐπιπόλαια.

15. Schol. Iov. trag. 16; p. 63, 12.	Lex. Bachm.
τὸν ἐπίτριπτον] τὸν ἄξιον τοῦ ἐπιτριβῆναι, τουτέστι πληγῆναι.	ἐπίτριπτον: ἄξιον ἐπιτριβῆναι, ὅ ἐστι πληγῆναι.

cf. Suid.: ἐπίτριπτος: ὁ ἐπιτριβῆναι ἄξιος. (cf. Et. Magn. 367, 1.)

Dubito de his glossis:

16. Schol. Hesiod. 5; p. 240, 7.	Suid.
ἄττα] τινὰ ἢ ἅτινα ἢ παραπλήσια ἢ ὀλίγα.	ἄττα τέσσαρα σημαίνει· ἀντὶ μὲν τοῦ ὅσα .... ἕτερος δὲ ἐπὶ χρόνου ἄττα, τινά, ἢ ἅτινα ἢ παραπλήσια ὀλίγα.

17. Schol. Phal. I, 5; p. 4, 16.	Suid.
γενναῖα] εὖ γεγονότα ἢ εὐγενέστατα καὶ δυνατά.	γενναῖος: ὁ εὖ γεγονὼς καὶ Γενναῖος εἶ ....

18. Schol. De hist. conscr. 54; p. 231, 5.	Suid., lex. Bachm.
ἐξίτηλα] ἀφανῆ, εὐτελῆ καὶ ἔξωθεν βαφῆς. ἢ ἀντὶ τοῦ φαῦλα.	ἐξίτηλα: ἀφανῆ, εὐτελῆ, χαῦνα.

[1]) Respicias saepius in lex. Bachm. pauca deesse.

II. De glossis lacunae litt. κ.

19. Schol. De hist. conscr. 31; p. 229, 7.	Suid.	Lex. Bachm.
κορύζης-γέμουσα] μεμωραμένης καὶ μυξώσης.	κόρυζα καὶ κορυζῶν: μεμωραμένος ἢ μυξάζων[1]· καὶ κορυζῶντα.	κορύζων: μεμωραμένος ἢ μυξάζων[2]· κόρυζα γὰρ ἡ μύξα.

20. Schol. Conv. 48; p. 35, 28.	Lex. Bachm.
κραίνουσι] τελειοῦσι.	κραίνουσιν: τελοῦσιν, πληροῦσιν, βασιλεύουσιν, κυριεύουσιν[3]).

Sequitur scholion hoc alterum: θεοί] πλούσιοι. Adnotat Rabe ad lin. 29. „πλούσιοι vix sanum; fort. ad κραίνουσι ascriptum erat πληροῦσι, quod in margine exemplaris mei enotatum inveni ex codice nescio quo, inde autem πλούσιοι ortum.“ Bene ad hoc quadrat, quod legimus in lex. Bachm.; itaque non dubito, quin haec glossa Photio vindicanda sit.

III. De glossis lacunae litt. φ—ψ.

21. Schol. Hesiod. 6; p. 240, 8.	Suid., lex. Bachm.
φορμῷ] φορμὸς προκάλυμμα ἢ πλεκτὸν ἀγγεῖον ἐκ φλοιοῦ, ἐν ᾧ εἰώθεσαν ἰσχάδας κομίζειν[4]).	φορμός: προκάλυμμα ἢ πλεκτὸν ἀγγεῖον ἐκ φλοιοῦ, ἐν ᾧ εἰώθεσαν ἰσχάδες κομίζεσθαι.

Lex. Bachm.: περικάλυμμα et addit: καὶ φορμοραφούμεθα ἀντὶ τοῦ συρράπτουσί τινες καθ' ἡμῶν πράγματα ἀπὸ τῆς φορμοῦ. Suid. add. καὶ φορμοκοιτῶ ἐν ψιαθίῳ . . . . . Etiam Et. Magn. 798, 5 congruit accurate usque ad κομίζεσθαι. Qua de causa glossam Photii verba usque ad κομίζεσθαι comprehendisse magnam veri speciem habere videtur.

---

[1]) Cod. μυξώζων.

[2]) schol. Plat. Reip. 343 A (p. 334 H.) κορυζῶντα] μωραίνοντα, μυξάζοντα· κόρυζα γὰρ ἡ μύξα, ἣν οἱ Ἀττικοὶ κατάρρουν φασίν.

[3]) cf. Hesych., κραίνουσιν: πληροῦσι, παρέχουσι, τιμῶσι, βασιλεύουσι.

ας ειν
[4]) Cod. exhibet ἰσχάδες κομίζεσθαι. Itaque ἰσχάδες κομίζεσθαι scribendum esse existimo.

22. Schol. De hist. conscr. 48; p. 230, 6.	Suid.
ἄλλως εἰς τὸ χρηματιζέτω: χρήματα πραττέτω.	1. χρηματίζεσθαι: χρήματα πράττεσθαι. ἐὰν δέ τις εἴπῃ τὴν λέξιν ἐνεργητικῶς χρηματίζει, οὐκέτι τὸ αὐτὸ δηλοῖ, ἀλλὰ τὸ πράγμασι χρῆσθαι·
σημαίνει δὲ καὶ τὸ πράγμασι χρήσασθαι: χρηματίζει ἡ βουλὴ καὶ ὁ δῆμος, οἷον πράγμασι σχολάζει· ἀφ' οὗ χρήματα τὰ πράγματα.	οἷον φαμέν, χρηματίζει ἡ βουλὴ καὶ ὁ δῆμος· οἷον πράγμασι σχολάζει· ἀφ' οὗ χρήματα τὰ πράγματα.
	Suid., lex. Bachm.
χρηματίζεσθαι πλουτεῖν.	2. χρηματίζεσθαι: πλουτεῖν.
χρηματισάμενοι ἀντὶ τοῦ πραγματευσάμενοι. καὶ χρηματίσαι μέν ἐστι τὸ πρᾶξαι, χρηματίσασθαι δὲ τὸ κερδᾶναι.	3. χρηματισάμενοι: πραγματευσάμενοι· καὶ χρηματίσαι μέν ἐστι τὸ πρᾶξαι, χρηματίσασθαι δὲ τὸ κερδᾶναι παρὰ Θουκυδίδῃ.

παρὰ Θουκυδίδῃ om. lex. Bachm. Tres igitur glossas lexici Phot. scholiasta contraxit.

3. De lexico Bachmanniano.

Pauca addam de lexico Bachm. Praeter eas glossas cum scholiis convenientes, quae etiam in Suida vel Et. Magno exstant, sunt nonnullae, quae in uno lexico Bachm. servatae sint. De iis, quae reducendae sunt ad Photium, iam diximus. Quas si exceperis 8 in solo lex. Bachm. invenies; non solum ad verbum congruunt cum scholiis, etiam forma verborum velut ἐσπόδει, δεδίττονται accurate convenit una gl. corrupta excepta. Omnes praeter unam in codice Γ leguntur neque dubitare licet, quin e scholiis in lexicon translatae sint; nam hoc lexicon scholiis Lucianeis amplificatum esse constat (cf. Wentzel l. c. p. 479). Reliquum est, ut glossas enumerem.

1. Schol. Bis acc. 7; p. 138, 19 δεδίττονται] ταράττουσιν.
2. Schol. Iov. conf. 15; p. 56, 28 διηγκυλημένος] ἐν

ἑτοίμῳ ἔχων. Lex. Bachm. διηγκυλημένον: ἐν ἐπιτόμῳ ἔχον. Glossa corrupta est; scribendum est sine dubio ἐν ἑτοίμῳ.

3. Schol. Catapl. 12; p. 46, 13 ἐσπόδει] ὑβριστικῶς ἠφροδισίαζεν.

4. Schol. Dial. mort. XVIII; p. 260, 8 κατασοφισθείς] ἀπατηθείς.

5. Schol. Pisc. 52; p. 137, 11 καυτηρίων δεησόμεθα] κεκαυτηριασμένος κυρίως ὁ μὴ ἔχων ὑγιῆ τὴν συνείδησιν. Lex. Bachm.: κεκαυτηριασμένος: μὴ ἔχων ὑγιῆ τὴν συνείδησιν.

6. Schol. Iov. trag. 14; p. 61, 28 πεπαρῴνηται] ὑβριστικῶς πέπρακται.

7. Schol. Bis acc. 7; p. 138, 21 προεπεξενῶσθαι] ἀπὸ πολλοῦ ξενοδοχηθῆναι.

8. Schol. Dial. mort. XXI, 4; p. 262, 22 στέγειν] δέχεσθαι, βαστάζειν.

Idem statuendum est de his glossis:

9. Schol. Dial. mort. XX, 11; p. 262, 3 δεδῃωμένος] πεπορθημένος. cf. Hesych.: δεδῄωται: πεπόρθηται.

10. Schol. Bis acc. 2; p. 137, 24 μερμηρίζω] μεριμνῶ. cf. Hesych. μερμηρίζεν: ἐμερίμνα, ἐβουλεύετο.

11. Schol. Dial. deor. XIII; p. 272, 1 πυρριχίζει] μετὰ ὅπλων ὀρχεῖται. Lex. Bachm.: πυρριχίζει ἀντὶ τοῦ μεθ' ὅπλων ὀρχεῖται. cf. Suid.: πυρρίχη: εἶδος ὀρχήσεως ..... καὶ πυρριχίζειν μεθ' ὅπλων ὀρχεῖσθαι.

4. De Etymologico Magno.

Quattuor locis in Etym. Magno nomen Luciani occurrit. Uno loco s. v. σαπέρδας 708, 40 hoc legimus: „σαπέρδας πέντε καὶ τέσσαρας πέρκας" οὕτως παρὰ Λουκιανῷ (cf. Dial. meretr. XIV, 2.). σαπέρδαι αἱ ἀφύαι etc. Omnia quae deinde sequuntur verba (est glossa satis ampla) illi loco Lucianeo ascripta

sunt. Glossae ad verbum congruunt usque ad finem[1]). Uno certe hoc loco Etymologum libros Luciani inspexisse et scholia ascripta recepisse demonstratur. Multae aliae glossae, si scholia comparamus cum Etymologico, conveniunt. Quae cum ita sint, coniecerit fortasse quispiam omnia haec scholia a lexicographo recepta esse. Sed rem ita se habere necessarium non esse iam inde apparet, quod scholia non ab uno homine, sed diversis temporibus scripta sunt; immo falso illud conici et glossis potius Et. Magni verba Luciani illustrata esse iam demonstremus. Quod ut perficiamus in singula scholia inquirere opus est. Primum afferam schol. Conv. 8; p. 30, 20:

Schol.	Et. Magn. 520, 26.
κλιντῆρα] κλιντὴρ εἶδος φορείου ἢ κλινίδιον ἔχον ἀνακλίσεις, οἷον νῦν τὸ κλινοκαθέδριον.	κλιντῆρες: εἶδος φορείου ἢ κλινίδιον ἔχον ἀνακλίσεις, οἷον τὸ νῦν κλινοκαθέδριον.

Hanc glossam non e scholiis receptam esse apertum est; nam Etymologus, si inveniebat in scholiis accusativum κλιντῆρα, qua de causa nominativum pluralis scripserit intellegi vix potest. Contra scholion ex Etymologico haustum esse nihil est, cur non statuamus. Aliis in glossis Etym. plura praebet quam scholia; e. gr. schol. Musc. laud. 10; p. 11, 12 conferas cum Et. Magn. 371, 1:

Schol.	Et. Magn.
ἐρεσχελοῦσα] γίνεται ἀπὸ τοῦ ἐρᾶν καὶ τοῦ λέσχης. ἐρεσχελία δὲ ἡ φλυαρία, παρὰ τὸ ἔριν ἐν τοῖς χείλεσιν ἔχειν.	ἐρεσχελία ἡ φλυαρία παρὰ τὸ ἔριν ἐν τοῖς χείλεσιν ἔχειν. ἐρεσχελεῖν σημαίνει τὸ ἀπατᾶν ἀπὸ τοῦ ἐρᾶν καὶ τῆς λέσχης. πολὺ παρὰ Πλάτωνι τῷ φιλοσόφῳ καὶ παρ' Ἴωσιν.

---

[1]) Quod legimus in schol. ἃ γόνδην Παφλαγόνες φασίν, in Et. Magn. ἃ ἰόνδην Παφλαγόνες καλοῦσιν nihil interest.

cf. Phot.: ἐρεσχελεῖν πολὺ παρὰ Πλάτωνι τῷ φιλοσόφῳ καὶ παρ' Ἴωσιν· γέγονε δὲ ἀπὸ τοῦ ἐρᾶν καὶ ἀπὸ τῆς λέσχης.

Scholiastam Etymologicum exscripsisse et glossam in brevius contraxisse facile perspicias. Idem probat scholion Catapl. 2; p. 42. 19 collatum cum Et. Magno 184, 47:

Schol.	Et. Magn.
βάδην] ἠρέμα παραγενομένου. σημαίνει δὲ καὶ τὸ θᾶττον καὶ τὸ ταχέως.	βάδην ἀπιόντος: ἠρέμα παραγινομένου, ἢ θᾶττον, ἢ ταχέως. Μένανδρος: „τὸ δὴ . . . .

Scholiasta temere eam explicationem recipit, quae nil nisi ad lemma βάδην ἀπιόντος (vel potius ἐπιόντος, quod exspectamus) quadrat, cum Lucianus solam vocem βάδην exhibeat. *Concedendum igitur est et Etymologum scholia et scholiastam aliquod Etymologicum expilasse.* Quo concesso accuratius examinandum est, quibusnam rebus singulis in glossis discerni et diiudicari possit, utrum gl. e scholiis, an ex Etymologico sumpta sit. Nonnullis in glossis velut illis, quibus aliae addi possunt, comparatio dubitationem tollit. Sunt tamen aliae, de quibus non statim certum iudicium facias, velut de schol. Iov. trag. 47; p. 82, 22 *χηνίσκος*]. Hac in re adiuvamur *codicibus, quibus singula scholia traduntur.* Scholion illud, quod exhibens Etymologus laudat Lucianum, legitur in codd. CS. Scholia codicis C partim Arethae debentur. Contra *ea scholia* supra allata, *quae ex Etymologico hausta esse statui, in uno codice Δ exstant.* Respicias, quod supra dixi, cum de Photio agerem: scholia unius codicis Δ plerumque cum Photio congruere et auctorem horum scholiorum solum Photio usum esse. *Eundem scholiastam etiam Etymologicum expilasse dico.* Qua de causa scholia, si leguntur in solo codice Δ, ex Etymologico, si inveniuntur in Arethae codicibus, i. e. qui Arethae scholiis referti sunt, aut in codice Γ, ab Etymologo recepta esse

statuendum est. Quod affirmatur alia re. Quaestio enim oritur, a quo Etymologo scholia in Etymologicum translata sint. Hoc quoque discerni posse confido. Si conferimus alia Etymologica, velut Et. Florentinum[1]) (das „echte“ Et. Magn.), vel Et. Gudianum, vel Et. Parvum[2]), nullam earum glossarum, quas pro certo in Et. Magnum e scholiis translatas esse statui, ibi exstare invenimus una excepta τράμιν (cf. schol. Lexiph. 2; p. 191, 17), quae in Et. Genuino (Florent.) p. 284 legitur atque ita, ut totum scholion comprehendat, cũm gl. in Et. Magno 763, 55 exstet usque ad verbum χωρίον[3]). De hac glossa certo non iudicem; fortasse communi fonti attribuenda est. Scholion scriptum esse videtur ab Aretha. Eae autem glossae, quae ex Etymologico haustae sunt mea sententia, omnes fere in Etym. Florent., Gudiano (plerumque non accurate congruunt), una in Et. Parvo: άφίκορον p. 322 (cf. schol. Cal. non cred. 21; p. 27, 11) inveniuntur. Dico igitur eum Etymologum, qui Et. Magnum quod dicimus composuit, scholia Lucianea recepisse. Gaudeo, quod Reitzenstein idem iudicat de scholiis Pindaricis; cf. Geschichte der griech. Etym. p. 250: „Ist dies glaublich, so werden wir aber auch z. B. die Pindarscholien, welche zweimal in Glossen zitiert sind, die weder im Genuinum noch Gudianum wiederkehren (450, 46 Θήβη vgl. zu Ol. 6, 144 und 588, 46 Μίτραι vgl. zu Ol. 9, 125), als Zusätze des Magnum betrachten dürfen.“ Ceterum temporis ratio ut hoc factum esse ab auctore Et. Magni putemus suadet; nam etsi scholia cod. Γ ante Aretham scripta sunt, tamen pars scholiorum cum Et. Magno congruentium Arethae debetur, quatenus hoc concludi potest e codicibus; Arethas autem post illud tempus

---

[1]) cf. Miller, Mélanges de litt. Grecque p. 1—318.

[2]) Miller, Mélanges: p. 319—340.

[3]) Vix recte iudicaverit Gaisford adn. „omnia sumpta e schol. Luc.“

fuit, quo Et. Genuinum (Florent.) ortum est. De tempore vide Reitzenst. l. c. p. 68 sq.

Priusquam alteram quaestionem, quo Etymologico scholiasta usus sit, aggrediamur, quae glossae Etymologico debeantur, videamus:

1. Schol. Cal. non cred. 21; p. 27, 11 ἀφίκορον] ~ Et. Magn. 183, 29; Et. Gud. 27, 11; Et. Parv. 322.

2. Schol. Catapl. 2; p. 42, 19 βάδην] ~ Et. Magn. 184, 47; Et. Florent. p. 60 (cf. supra p. 29).

3. Schol. Musc. laud. 10; p. 11, 12 ἐρεσχελοῦσα] ~ Et. Magn. 371, 1; Et. Florent. p. 125 (cf. supra p. 28).

4. Schol. Conv. 8; p. 30, 20 κλιντῆρα] ~ Et. Magn. 520, 26 (cf. supra pag. 28).

5. Schol. Apol. 11; p. 237, 5 ἀνεμώνη] ~ Et. Magn. 104, 5. Et. Florent. p. 33; schol.: διὰ τὸ τὸ φύλλον εὐδιάσειστον εἶναι, Et. Magn.: διὰ τὸ τὰ φύλλα εὐδιάσειστα εἶναι et add. καὶ οἷον ἀνεμιαῖα τινὰ εἶναι.

6. Schol. De merced. cond. 15; p. 166, 25 οἰνόφλυξ] ~ Et. Magn. 618, 34; Et. Florent. p. 224.

7. Schol. De die nef. 17; p. 209, 14 βάκηλον] ~ Et. Magn. 185, 18; Et. Florent. p. 60. — Et. Magn.: βάκηλος εἰς μὲν τὸ Λεξικὸν τὸ Ῥητορικὸν εὗρον σημαῖνον οὕτω· μέγας μὲν etc., sequitur prior pars scholii: βάκηλος λέγεται ὁ μέγας μὲν etc. Pergit deinde Etym. εἰς δὲ τοὺς Ἐτυμολογικοὺς ὁ ἀποτετμημένος etc., sequitur altera pars scholii: λέγεται δὲ ὁ ἀποτετμημένος etc. Quod Etym. addit.: οὕτω γὰρ ἐκαλοῦντο οἱ Γάλλοι etc. schol. om. et add. τουτέστι κολοβός, quae verba in Etym. desunt. Exscripsit igitur scholiasta utramque explicationem Etymologi omissa fontium significatione.

8. Schol. Icarom. 17; p. 105, 5 γελοῖα] ~ Et. Magn. 224, 45. Et. Magn. om. γέλοιος γελοίου διαφέρει. Et. Gud. 122 discrepat.

9. Schol. De die nef. 27; p. 210, 2 κισσύβιον] ~ Et. Magn. 515, 33. Dissentiunt gl. his in rebus: lin. 2 schol. ἐκ τοῦ κισσοῦ, Etym. ἀπὸ τοῦ κισσοῦ, lin. 3 verba τὰ νῦν ἰδιωτικῶς

χαλίντζια (cod. χαλέντνα) καλούμενα om. Et.; lin. 4 schol. ξυσμένων ποτηρίων. Et. ξυλίνων ποτηρίων; ξυλίνων etiam Et. Gud. 223, 14 et schol. Theocrit. I, 27, quod plane convenit cum Et. Magno, habent et ego quoque ξυλίνων aptius esse existimo. lin. 6 verba ʽΗσίοδος[1]) ὀλίγῳ δὲ ἥδεται κισσυβίῳ add. unus cod. Paris. 346 (Etym.), ubi εἴσεται pro ἥδεται (Athen. ἥδετο). Verba „τὰ νῦν ἰδιωτικῶς χαλίντζια καλούμενα“ propter verba sequentia κοινοτέρως δὲ καὶ . . . ut opposita sint inter se „τὰ νῦν ἰδιωτικῶς“ et „κοινοτέρως δὲ καὶ“ desiderare nos negari non potest; sed quoniam etiam in scholio Théocriteo, Et. Gud., Zonara p. 1214. desunt, additamentum ea scholiastae esse puto. Ut res se habeat in Et. Florent. (p. 187) nescio, sed ibi quoque deesse videntur, quia Miller ea, quae codex plura habet quam Et. Magn., addere solet.

De glossis, quas modo attuli, dubitari omnino non potest. Sequantur aliae, quae non ad verbum cum Etymologico conspirant.

10. Schol. Bacch. 2; p. 9, 12 Σειλινοὶ λέγονται τῶν Σατύρων οἱ γέροντες παρὰ τὸ σείεσθαι λίαν περὶ τὸν ληνόν. ἰῶτα γὰρ ὀφείλει εἶναι τὸ λι. σειλινὸς ὁ γέρων. Convenit Et. Magn. 710, 9 (cf. Et. Florent. 264). Σειληνός. Σειληνοὶ λέγονται . . . usque ad ληνὸν (om. λίαν), quattuor circa lineis infra Σειληνὸς ὁ γέρων παρὰ τὸ εἴρω etc. Meo iudicio scholiasta hausit ex Etymologico. Sed cum scripturam illam σειληνός non probet, mutat, ceterum autem explicationem recipit. In memoria ei fuisse videtur alia etymologia, quam invenis in Et. Gudiano 497, 35 s. v. Σειλινός: . . . ἢ παρὰ τὸ σείεσθαι λίαν· Hanc conglutinat cum illa Etymologici Magni; nam παρὰ τὸ σείεσθαι λίαν male concinit cum περὶ τὸν ληνόν. Aut unum aut alterum debebat exhibere, non utrumque.

11. Schol. Saturn. 19; p. 233, 4 κοιτίσι] ∾ Et. Magn. 524, 15. cf. Et. Florent. 191; Et. Gud. 333, 9 (ἀπετίθεντο pro ἀποτίθενται).

---

[1]) Quae verba non Hesiodi, sed Callimachi sunt teste Athen. 477 C (Gaisford).

Schol.	Et. Magn.
κοιτίσι] κοιτὶς ἡ μικρὰ κίστη,	κοιτίς: Ἀττικῶς ἡ μικρὰ κίστη. τὴν γὰρ κίστην κοίτην λέγουσιν.
ἐν ᾗ κοιταζόμεναι αἱ τῶν πλουσίων γυναῖκες ἀποτίθενται τὸν χρύσεον αὐτῶν κόσμον.	Ἔστι δὲ ἐν αἷς κοιταζόμεναι αἱ γυναῖκες ἀποτίθενται τὰ χρυσία.

cf. Hesych. κοιτίς: ἡ μικροτέρα κίστη, ἐν ᾗ ὁ γυναικεῖος κόσμος ἀπετίθετο.

12. Schol. Prometh. 8; p. 96, 22 διασιλλαίνειν] ∽ Et. Magn. 713, 7 s. v. Σίλλοι, cf. Et. Florent. 266 (Philem. lex. technolog. p. 117 O.). Schol. initio σίλλος ἐπὶ σκωμμάτων κατα τροπὴν . . . Et. Magn. σίλλοι ἐπισκώμματα κατὰ τροπὴν . . ., sed respicias codicem V (Etym.) exhibere σίλλος ἐπὶ σκώμματος. Ceterum glossae accurate congruunt, praeterquam quod scholiasta post σκώπτειν omittit verba „ὥς λέγει Ἀνακρεών. τίλλει τοὺς κυάμους ἀσπιδιώτης, οἷον σκώπτει καὶ χλευάζει“ et addit „παρὰ τὸ εἱλεῖσθαι ἐν αὐτοῖς τὰς κόρας“.

13. Schol. De hist. conscr. 33; p. 229, 18 ἐρείπια] ∽ Et. Magn. 372, 28. cf. Et. Florent. 125 (Gud. 205).

Schol.	Et. Magn.
ἐρείπια τὰ εἰς γῆν πεπτωκότα.	ἐρείπω καὶ ἐρείπια· σημαίνει τοὺς πεπτωκότας τόπους· λέγει δὲ Δίδυμος . . .
ἐρείπω δὲ σημαίνει ἐνέργειαν καὶ πάθος· σημαίνει γὰρ τὸ καταβάλλω καὶ τὸ πίπτω.	σημαίνει δὲ καὶ ἐνέργειαν καὶ πάθος, τὸ καταβάλλω καὶ τὸ πίπτω.

Omnia scholia adhuc allata in uno codice Δ leguntur. His adiungam duo alia; primum

14. Schol. Iov. trag. 27; p. 68, 3 βατταρίζειν] ὁ Βάττος· οὗτος. . . . Exstat scholion in codd. V (saec. XIII) Δ. ∽ Et. Magn. 191, 22 (Et. Florent. 62). In Et. Magno legimus βατταρίζειν εἴρηται τὸ μόλις λαλεῖν· ἀπὸ τοῦ Βάττου . . . . . ἡ δὲ βαττολογία σημαίνει . . . . Ὁ Βάττος οὗτος τῆς . . . . . Omnia quae sequuntur ad verbum conveniunt cum scholio.

15. Schol. Catapl. 1; p. 41, 2 εἶεν] ∽ Et. Magn. 296, 47.

Schol.	Et. Magn.
	εἶεν: ἄγε δὴ συγκατάθεσις μὲν τῶν εἰρημένων, συναφὴ δὲ πρὸς τὰ μέλλοντα. Γίνεται δὲ ἀπὸ τοῦ εἶα τοῦ παρακειμένου ἐπίρρημα εἶεν ἀντὶ
εἶεν] ἔστι καὶ ἀντὶ τοῦ ταῦτα ..... περιορίζει αὐτά. ἔστι δὲ καὶ παρακελεύσεως ἀντὶ τοῦ ἄγε δή, ὡς ἐνταῦθα.	τοῦ ταῦτα ...... ἀφορίζει αὐτά. Τὸ αὐτὸ δὲ καλεῖται ἀπόθεσις λόγου.

Legitur scholion in codd. VφM (s. XIII et XIV). Scholiastam non totam glossam, quam invenerat, exscripsisse verba ἔστι καὶ docent. Postquam partem glossae recepit, addit eam explicationem, quae apta fuit Luciani loco. Quod cogitari potest; sed cum scholia non in uno illo codice Δ inveniantur, ea ex Etymologico Magno sumpta esse non affirmaverim.

Redeamus ad quaestionem, quae erat de Etymologico, quo scholiasta usus sit. Ex iis, quae dicta sunt, glossas cum Et. Magno exceptis iis, quas postremas attuli, accurate convenire elucet. Non neglegendum est in Et. Florent. (Genuino) duas glossas, ἀψίκορον et κλιντῆρα, non inveniri, ut verisimilius sit scholiastam Et. Magnum, non Et. Genuinum inspexisse. Repugnare videtur temporis ratio. Et. Magnum ortum est sententia Reitzensteinii (l. c. p. 252) post a. 1100, ante a. 1160. Duobus locis (schol. Cal. non cred. 17; p. 26, 29 εὐθὺς κτλ.] τοῦτο καὶ ἐφ' ἡμῶν γέγονε καὶ τὴν βασιλέως Θεοφανὼ ἐξεμάνη πᾶς γυναικείᾳ μανίᾳ ἁγιοποιῶν et schol. ibid. p. 27, 3 τὴν Ἀλεξάνδρου — προσεξέκαιον: ὡς ὁ μάγιστρος Σλοκάκας Λέοντα τὸν βασιλέα ἐξεβάκχευσε περὶ Θεοφανοῦς etc.) scholiasta verba facit de rebus, quae spectant ad s. IX./X. Respiciendum tamen est non omnia scholia in uno codice Δ exstantia ab eodem homine scripta, sed partem eorum ex aliis codicibus receptam esse (cf. schol. Iov. trag. 42; p. 76, 4). Accedit, quod schol.

Char. 17; p. 122, 12, in quo Basilii illius mentio fit, et in Δ et in B legitur. Itaque illa quoque duo scholia Arethae attribuenda sunt mea sententia. Idem iudicare videtur Rabe: Die Überl. d. Lucianscholien p. 726. Quae cum ita sint, scholiastam illum, qui Photium usurpavit, etiam Et. Magno usum esse et in saec. XIII. fuisse veri speciem habere videtur; sed in dubio hanc rem relinquam, cum Et. Genuinum, quod Reitzenstein e codd. Laur. Sancti Marci 304 (Florent.) et Vat. graec. 1818 editurus est, nondum in lucem prodierit et Miller lemmata tantum afferat.

Venimus nunc ad alteram partem huius quaestionis, quae est de iis glossis, quas Etymologus a Luciani libris mutuatus est. Quoniam supra (p. 29 sqq.) demonstravimus hoc factum esse atque ab auctore Et. Magni quidem, ut singula scholia enumeremus reliquum est.

1. Schol. Dialog. mort. XIV, 1; p. 258, 8 ἀκέστραν] ~ Et. Magn. 46, 31. Ad verba „τοῦτο δὲ καὶ ἠπήτιόν φασιν, ἐπεὶ καὶ ἠπήτρια καὶ ἠπητής“ Rabe adnotat: „scribendum videtur ἠπήτριον,“ quod probo. Gaisford in textum recepit ἠπήτριον, sed codd. VbD (Etym.) exhibent ἠπήτιον.

2. Schol. Iov. trag. 33; p. 71, 7 ἀκροβολισμοῖς] ~ Et. Magn. 53, 44. Duobus locis (lin. 8.) Etym. convenit cum codd. VOΩ ἀλλήλους et βέλεσι, cum codex vetustissimus Γ et Δ habeant ἀλλήλοις et βόλοις[1].

3. Schol. Dialog. mort. XX, 4; p. 261, 11 ἐφεστρίδα] ~ Et. Magn. 402, 49.

Schol.	Et. Magn.
ἐφεστρίδα] τὸ ἐπὶ τοῖς ἱματίοις ἐπίβλημα ἤτοι μανδύαν καὶ χλαμύδα καὶ πόρπην καλουμένην.	ἐφεστρίς: τὸ ἐπὶ τοῖς ἱματίοις ἐπίβλημα [ἣν] μανδύαν καὶ χλαμύδα καὶ πόρπην καλοῦσιν.

Legitur scholion in codd. BC. Memorabile est codicem C exhibere καλοῦσιν. Non probo, quod Gaisford adnotat:

[1]) Gaisford post πρὶν (lin. 7) ‚ἢ' suppl., vix iure.

„Scilicet Scholiastes iste, qui verba Etymologi exscripsit“; contrarie rem se habere dico.

4. Schol. Dialog. deor. XXII, 1; p. 274, 2 θύρσοις] ∾ Et. Magn. 459, 35. Memorandum est optimum codicem B exhibere ὅτι ἐστὶν ὁρμῶν, quod idem in codice D Etymologici legimus. Praeterea codd. Etymologici habent παρὰ τὸ συνεχῶς ταῖς μαινάσι κινούμενος[1]) et eadem codd. meliores scholiorum BV (V servavit — μενος); in uno codice Ω legimus infinitivum κινεῖσθαι, quod exspectamus. Genuina igitur lectio est κινούμενος; κινεῖσθαι coniectura est librarii alicuius. His verbis alteram glossam ab altera pendere praeclare demonstratur.

5. Schol. Iov. trag. 15; p. 62, 2 Καφηρέα] ∾ Et. Magn. 481, 4. De lectionum varietate conferas adn. crit. edit. schol. Brevis adnotatio Καφηρέα] ἀκρωτήριον τῆς Εὐβοίας ∾ ΓVOΩ in Et. Magno non legitur. Alterum scholion amplum, cuius prior pars in VΔ, altera ἢ ὅτι . . in V exstat, totum receptum est.

6. Schol. Philops. 33; p. 164, 18 ἐς Κόπτον] ∾ Et. Magn. 552, 12. Etym. pro ὠνομάσθη ὠνόμασται (lin. 21).

7. Schol. Dialog. mort. XII, 2; p. 256, 21 γέρρα οἰσύινα] ∾ Et. Magn. 619, 19. Lin. 22 schol. ἐκ τούτων, Etym. ἐκ τούτου; lin. 27 schol. τῇ στρατοπεδείᾳ, Etym. τῷ στρατοπέδῳ.

8. Schol. Dialog. meretr. XIV, 2; p. 284, 13 σαπέρδας] ∾ Et. Magn. 708, 40. De hac glossa supra diximus p. 27 sq.

9. Schol. Catapl. 24; p. 51, 15 στιγματίας] ∾ Et. Magn. 727, 52.

10. Schol. Iov. trag. 47; p. 82, 22 χηνίσκος] ∾ Et. Magn. 811, 20. Lin. 26 schol. ἔχοι, Etym. ἔχει; lin. 28 schol.

---

[1]) Conferas quod Gaisford adnotat: „κινούμενος pro κινεῖσθαι positum per ellipsin (puto) infinitivi εἶναι ut supra 455, 43 Sylb. Debebat esse κινεῖσθαι. Magis vero probarem, si quis pro praecedentibus παρὰ τὸ solum articulum ὁ poneret.“

ἐπετίθεσαν, Etym. ἐτίθουν. Etymologum hoc scholion mutuatum esse e scholio ipso certo conici potest. Constat enim duabus ex partibus. Incipit altera verbis εἰσὶ δ' οἱ μᾶλλον etc. et ab alio scholiasta addita est; nam prior pars legitur in codd. ΓVΩΔ, altera in Δ et duabus fere lineis exceptis in V. Etymologus omnia recepit.

Praeter has glossas tres in nonnullis congruunt cum Et. Magno. At neque ex Etymologico (sive Magno, sive Genuino) eas haustas esse puto, quod in codd. Arethae et Γ (una in $Γ_2$) leguntur, neque Etymologus eas e scholiis recepit, cum duae in Et. Genuino exstent. Satis habeo eas afferre:

1. Schol. Tim. 51; p. 118, 16 Ἡλιαίᾳ] ∾ Et. Magn. 427, 25, Et. Florent. 146.

2. Schol. Deor. conc. 4; p. 211, 10 μίτραν] ∾ Et. Magn. 589, 8, Et. Florent. 216.

3. Schol. Dialog. mort. XX, 9; p. 261, 21 κινάβραν] ∾ Et. Magn. 515, 1. Glossam e scholiis in Et. Magnum translatum non esse iam inde apparet, quod in Et. Magno legitur s. v. κινάβρας.

Scholia modo allata praecipue in codicibus scholiis Arethae refertis exstant. Inveniuntur autem nonnulla in codice Γ et aliis, ex quo sequitur, ut scriptor eorum scholiorum, quae Etymologus expilavit, et scholiis Arethae et scholiis primae classis (Γ) usus sit. Meo iudicio, si quid suspicari licet, codex ille, quem Etymologus inspexit, codici V (tertiae classis), vel codici Ω (quartae classis), quod ad scholia attinet, admodum similis fuisse videtur.

Denique verbo monuerim breves glossas Etymologici cum scholiis congruere; sed non ita inter se cohaerent, ut alteram explicationem ab altera pendere dicas. E. g. Schol. Ver. hist. II, 40; p. 24, 18 ἁδρότερον] ἁδρὸς ὁ χονδρός. ∾ Et. Magn. 18, 44 Ἁδρός: ὁ χονδρὸς παρὰ τὸ ἥδω, τὸ εὐφραίνω . . ., vel schol. Icarom. 18; p. 105, 21 φακοῦ] φακὸς ὁ ὠμός, φακῆ δὲ ἡ ἑψηθεῖσα. ∾ Et. Magn. 786, 38 ἡ φακάκη ἡ τὰ φάη κακοῦσα,

φακὸς μὲν ὁ ὠμός, φακὴ δὲ ἡ ἑψηθεῖσα; vel schol. Lexiph. 21; p. 202, 1 ἴκταρ] Πλατωνικὸν τοῦτο καὶ σημαίνει τὸ ἐγγύς. ∼ Et. Magn. 470, 90. Ἴκταρ ἀπὸ τοῦ . . . Πλάτων ἀντὶ τοῦ ἐγγὺς τιθεῖ, οἷον . . . .

4. De Athenaeo.

Iacobitz, scholiorum editor prior, versus Antiphanis, qui afferuntur in scholio Lexiph. 3; p. 198, 25 (Rabe), in quo de cottabi ludo agitur, contulit cum Athen. XV, 666 f. (cf. edit. tom. IV, p. 148 adn.), sed melius congruunt iidem versus quomodo afferuntur XI, 487 de, loco a Rabio (p. 194 adn.) citato. Praeterea quae antecedunt verba et quae sequuntur componenda sunt cum duobus aliis locis Athenaei XV, 667 e et XI, 479 de. Videamus:

Schol. Lexiph. 3; pag. 193, 25.

λαταγεῖν κοττάβους] οἱ ἀκριβέστερον περὶ κοττάβων διαλαβόντες δύο φασὶν εἶναι κοττάβων εἴδη, κατακτὸν καὶ δι' ὀξυβάφων. ὁ μὲν οὖν κατακτὸς τοιοῦτος· ἦν τι οἱονεὶ λυχνεῖον ὑψηλὸν ἔχον ἐν ἑαυτῷ πρόσωπόν τι, ὃ ἐκαλεῖτο μάνης, ἐφ' οὗ ἔδει πεσεῖν τὴν καταβαλλομένην πλάστιγγα, ὡς Ἀριστοφάνης φησί: „γενήσεταί σοι τῶν κατακτῶν κοττάβων.“ ὁ δὲ δι' ὀξυβάφων τοιοῦτος· ἀγγεῖόν τι λουτηριδίῳ ἐοικὸς πλῆρες ὕδατος ἐτίθετο ὀξυβάφων κενῶν ἐπιπλεόντων, ἅπερ ἦν καταδύειν ταῖς ἀπὸ τῶν στομάτων προϊούσαις λάταξιν ὁ ἀγών.

Athenaeus. XV, 667 e.

τὸ δὲ καλούμενον κατακτὸν κοττάβιον τοιοῦτόν ἐστιν. λυχνόν ἐστιν ὑψηλόν, ἔχον τὸν μάνην καλούμενον, ἐφ' ὃ τὴν καταβαλλομένην ἔδει πεσεῖν πλάστιγγα, ἐντεῦθεν δὲ πίπτειν εἰς λεκάνην ὑποκειμένην πληγεῖσαν τῷ κοττάβῳ. ʽκαί τις ἦν ἀκριβὴς εὐχέρεια τῆς βολῆς.ʼ μνημονεύει δὲ τοῦ μάνου Νικοχάρης ἐν Λάκωσι. ἕτερον δ' ἐστὶν εἶδος παιδιᾶς τῆς ἐν λεκάνῃ· αὕτη δ' ὕδατος πληροῦται ἐπινεῖ τε ἐπ' αὐτῆς ὀξύβαφα κενά, ἐφ' ἃ βάλλοντες τὰς λατάγας ἐκ καρχησίων ἐπειρῶντο καταδύειν· ἀνῃρεῖτο δὲ τὰ κοττάβια ὁ πλείω καταδύσας. Ἀμειψίας . . . . . .

ντιφάνης 'Αφροδίτης γοναῖς
ἐγὼ 'πιδείξω, καθὼς ἂν τὸν κότταβον
φεὶς ἐπὶ τὴν πλάστιγγα ποιήσῃς πεσεῖν.
λάστιγγα ποίαν; τοῦτο τὸ ὑποκείμενον
νω τὸ μικρόν, τὸ πινακίσκιον λέγεις;
οῦτ' ἐστὶ πλάστιγξ· ἐὰν μόνον τύχῃ

ὐτῆς, ἐπὶ τὸν μάνην πεσεῖται."

αρῆλθε δὲ ὁ κότταβος εἰς τὰ συμπόσια ἀπὸ ῶν περὶ Σικελίαν

πρῶτον εἰσαγαγόντων.

πρὸς δὲ τούτοις κυκλοτερεῖς ἐποιοῦντο ἱ δεῖπνοι, ἵνα πάντες εἰς τὸ μέσον τεθέντος οῦ κοττάβου ἔχοιεν ἐξ ἴσων τῶν ἀποστάσεων αῖς λάταξι βάλλειν καὶ περὶ νίκης ἀγωνίζεσθαι. οὐ τῷ βάλλειν δὲ μόνον ἐφιλοτιμοῦντο, ἀλλὰ καὶ τῷ καλῶς· ἐπὶ γὰρ τοῦ ἀριστεροῦ ἀγκῶνός τις ἑαυτὸν ἐπερείσας ὑγρῶς ἀφίει τὴν λάταγα,

ὡς ἐνίους μέγα φρονεῖν ἐπὶ τῷ κοτταβίζειν ἢ ἐπὶ τῷ ἀκοντίζειν, δοκεῖ δέ μοι καὶ τὸ ἐν τῇ συνηθείᾳ κοττίζειν ἀπὸ τούτου βαρβάρως καὶ περικεκομμένως εἰρῆσθαι.

Athen. XI, 487 de.

Ἀντιφάνης Ἀφροδίτης Γοναῖς
„ἐγὼ 'πιδείξω καθ' ἕν· ὃς ἂν τὸν κότταβον
ἀφεὶς ἐπὶ τὴν πλάστιγγα ⟨ποιήσῃ πεσεῖν —
B. πλάστιγγα;⟩ ποίαν; τοῦτο τοὐπικείμενον
ἄνω τὸ μικρόν, τὸ πινακίσκιον λέγεις;
A. τοῦτ' ἐστὶ πλάστιγξ — οὗτος ὁ κρατῶν γίνεται.
B. πῶς δ' εἴσεταί τις τοῦτ'; A. ἐὰν τύχῃ μόνον
αὐτῆς, ἐπὶ τὸν μάνην πεσεῖται καὶ ψόφος
ἔσται πάνυ πολύς. B. πρὸς θεῶν, τῷ κοττάβῳ
πρόσεστι καὶ Μάνης τις ὥσπερ οἰκέτης;"

Athen. XI, 479 de.

ὁ καλούμενος κότταβος παρῆλθεν εἰς τὰ συμπόσια τῶν περὶ Σικελίαν, ὥς φησιν Δικαίαρχος πρῶτον εἰσαγαγόντων. τοσαύτη δὲ ἐγένετο σπουδὴ περὶ τὸ ἐπιτήδευμα ὥστε εἰς τὰ συμπόσια παρεισφέρειν ἆθλα κοτταβεῖα καλούμενα. εἶτα κύλικες αἱ πρὸς τὸ πρᾶγμα χρήσιμαι μάλιστ' εἶναι δοκοῦσαι κατεσκευάζοντο, καλούμεναι κοτταβίδες. πρὸς δὲ τούτοις οἶκοι κατεσκευάζοντο κυκλοτερεῖς, ἵνα πάντες εἰς τὸ μέσον τοῦ κοττάβου τεθέντος ἐξ ἀποστήματος ἴσου καὶ τόπων ὁμοίων ἀγωνίζοιντο περὶ τῆς νίκης. οὐ γὰρ μόνον ἐφιλοτιμοῦντο βάλλειν ἐπὶ τὸν σκοπόν, ἀλλὰ καὶ καλῶς ἕκαστα αὐτῶν. ἔδει γὰρ εἰς τὸν ἀριστερὸν ἀγκῶνα ἐρείσαντα καὶ τὴν δεξιὰν ἀγκυλώσαντα ὑγρῶς ἀφεῖναι τὴν λάταγα· οὕτω γὰρ ἐκάλουν τὸ πῖπτον ἐκ τῆς κύλικος ὑγρόν· ὥστε ἔνιοι μεῖζον ἐφρόνουν ἐπὶ τῷ καλῶς κοτταβίζειν τῶν ἐπὶ τῷ ἀκοντίζειν μέγα φρονούντων.

Quid haec docet comparatio? Verborum consensum magnum esse et partim scholion cum Athenaei verbis plane consentire videmus. Plerumque scholiasta ea, quae Athen. tradit, in brevius contraxit. Initio tamen scholii quam legimus divisionem: οἱ ἀκριβέστεροι περὶ κοττάβων διαλαβόντες δύο φασὶν εἶναι κοττάβων εἴδη κατακτὸν καὶ δι' ὀξυβάφων Athen. omittit. Etiam verba paulo infra sequentia: ἔχον ἐν ἑαυτῷ πρόσωπόν τι in Athenaei libro desiderantur; maxime mirum est, quod deest versus ille Aristophanis (Pac. 1244): γενήσεταί σοι τῶν κατακτῶν κοττάβων. Quae cum ita se habeant, Athenaeum fontem fuisse fortasse neges. Accedit aliud. Ad illum versum Aristophanis (Pac. 1244) scholion satis longum ascriptum est maximam partem ex Athenaeo haustum. Hanc partem ex Athenaeo sumptam antecedunt verba, quae mirum in modum conveniunt cum scholio Lucianeo:

Schol. Luc. l. c.	Schol. Aristoph. l. c.
λαταγεῖν κοττάβους] οἱ ἀκριβέστερον περὶ κοττάβων διαλαβόντες δύο φασὶν εἶναι κοττάβων εἴδη, κατακτὸν καὶ δι' ὀξυβάφων.	Ἄλλως. τῶν κοττάβων δύο ἦσαν εἴδη.
ὁ μὲν οὖν κατακτὸς τοιοῦτος· ἦν τι οἱονεὶ λυχνεῖον ὑψηλὸν ἔχον ἐν ἑαυτῷ πρόσωπόν τι, ὃ ἐκαλεῖτο μάνης, ἐφ' οὗ ἔδει πεσεῖν τὴν κατταβαλλομένην πλάστιγγα, ὥς Ἀριστοφάνης φησὶ ‛γεννήσεταί σοι τῶν κατακτῶν κοττάβων‵.	ἓν μὲν τοῦ κατακτοῦ λεγομένου· ἦν δὲ οἷον λυχνίον ὑψηλόν, ἔχον ἐν αὐτῷ πρόσωπον, ὃν μάνην ἐκάλουν, ἐφ' οὗ ἔδει πεσεῖν κατταβαλλομένην τὴν πλάστιγγα.
ὁ δὲ δι' ὀξυβάφων τοιοῦτος· ἀγγεῖόν τι λουτηριδίῳ ἐοικὸς πλῆρες ὕδατος ἐτίθετο ὀξυβάφων κενῶν ἐπιπλεόντων, ἅπερ ἦν καταδύειν ταῖς ἀπὸ τῶν στομάτων προϊούσαις λάταξιν ὁ ἀγών.	ἕτερον δὲ ἀγγεῖόν τι ἐοικὸς λουτῆρι πλῆρες ὕδατος, ἐν ᾧ ὀξύβαφον ἦν· ἐπιπλέον τὸ πλῆθος, ὅπερ καταδύειν ταῖς λάταξιν ἐπειρῶντο.

Quae verba scholiorum accuratius inter se congruere quam schol. Luc. et Athen. nemo non concedet; praecipue respicias illa verba ἔχον ἐν ἑαυτῷ πρόσωπόν τι, quae in Athenaeo plane desunt. Sequuntur in scholio Aristophaneo verba: Ἄλλως· Ἀθήναιος ἐν ιε′ φησίν, ὅτι .... quae usque ad finem omnia ex Athenaeo sumpta sunt. Haec res etiam quae antecedunt verba ad Athenaeum referri vix sinit; cogitari tamen potest verbo ἄλλως alium scholiastam fontem suum laudantem explicationem adiungere, ut antecedentia quoque verba quominus Athenaeo debeantur nihil obstet. Sed redeamus ad scholion Luc. Meo iudicio hoc modo omnes difficultates facile tolluntur: Arethae cum de cottabi ludo verba facturus esset, in memoriam venit versus ille Aristophanis, evolvit librum et simul scholia ascripta partim recepit. Quod inauditum non esse edocemur schol. Rhetor. praec. 11; p. 178, 17, quod scholion idem Arethae debetur; nam tota illa vita Agathonis poetae invenitur in schol. Plat. Conv. 172 A (p. 255 H.) exceptis verbis ὡς Πλάτων ὁ φιλόσοφος ἐν Συμποσίῳ. Quin etiam Aristophanes ipse exemplum nobis praebet; cf. schol. Musc. laud. 2; p. 10, 17 et schol. ad versus Aristoph. (Nub. 157), quos affert scholiasta (Arethas). Etiam verba, quae sequuntur post versum Aristophanis, e scholio Aristoph. recepta esse puto, quod melius cum eo congruunt quam cum Athenaeo, etsi adiectivum κενῶν in scholio Aristoph. deest, in Athenaeo non item. Reliqua autem verba ex ipso Athenaeo hausta esse pro certo affirmari potest. Versus Antiphanis etiam in libro XV. 666 f. ut iam diximus, inveniuntur, sed illo loco complures versus antecedunt, praeterea illic non ἐγὼ 'πιδείξω legimus, sed lectionis varietatem ἐγὼ διδάξω. Sub finem versuum scholiasta verba Antiphanis (487 de) contraxit. Post verbum πλάστιγξ omittit unum fere versum, adnectit statim sequentis versus alteram partem ἐὰν μόνον etc., subsistit post πεσεῖται. Tertia pars scholii aperte demonstrat scholiastam Athenaeum exscripsisse. Recepit enim ea omnia, quae Athe-

naeus debet Dicaearcho, ita tamen, ut nonnulla contraheret, Initio omnia ad verbum inter se congruunt omisso in scholio fonte, e quo Athenaeus hausit:

schol. Luc.	Athen.
παρῆλθε δὲ ὁ κότταβος εἰς τὰ συμπόσια ἀπὸ τῶν περὶ Σικελίαν πρώτον εἰσαγαγόντων . . .	ὁ καλούμενος κότταβος παρῆλθεν εἰς τὰ συμπόσια τῶν περὶ Σικελίαν ὥς φησιν Δικαίαρχος πρῶτον εἰσαγαγόντων . . .

Deinde quae succedunt in Athenaeo scholiasta neglexit, ut verba πρὸς δὲ τούτοις, ut in scholio leguntur, sensu careant. Reliqua quoque verba Dicaearchi scholiasta contraxit, diligenter tamen et cum iudicio.

Quoniam Athenaeum uno loco in usum vocatum esse demonstravimus, fortasse alibi quoque eum fontem fuisse exspectaveris; sed unum tantum scholion cum Athenaeo convenire inveni: schol. Bacch. 1; p. 9, 5 κόρδακα] σίκιννις σατυρικὴ ὄρχησις, ἐμμέλεια δὲ τραγική, κόρδαξ δὲ κωμική. cf. Athen. I, 20 c: τὴν Ἰταλικὴν ὄρχησιν συστήσασθαι ἐκ τῆς κωμικῆς, ἣ ἐκαλεῖτο κόρδαξ, καὶ τῆς τραγικῆς, ἣ ἐκαλεῖτο ἐμμέλεια καὶ τῆς σατυρικῆς, ἣ ἐλέγετο σίκιννις. Scholion cum Arethae non debeatur (legitur in codice Δ et antecedit alia explicatio Arethae (codd. BNOΩ,Δ)), ex Athenaeo mea sententia sumptum non est. Scholiasta lexico aliquo usus esse videtur, ut Athenaeus. Eadem explicatio invenitur schol. Aristoph. Nub. 540: τρία εἴδη ὀρχήσεως· ἐμμέλεια μὲν τραγική, etc.

Caput II.

1. De scholiis mythographicis.

Initium quaestionis capiamus ab Apollodori bibliotheca. In fronte ponam schol. Iov. trag. 21; p. 65, 8, in quo de hominibus scelestis agitur. De Pityocampte Rabe comparat Apollod. III, 16, 2^{1-2}. Scholiasta eandem narrationem exhibet atque Apollodorus in brevius contractam. cf. schol.: οὗτος λῃστὴς ὢν ἔκαμπτε πίτυς καὶ ἠνάγκαζε τοὺς παριόντας κρατεῖν. οἱ δ' ἀναρριπτούμενοι ἀπώλλυντο. Apollod.: ἠνάγκαζε τοὺς παριόντας πίτυς κάμπτοντας ἀνέχεσθαι· οἱ δὲ διὰ τὴν ἀσθένειαν οὐκ ἐδύναντο κάμπτειν καὶ ὑπὸ τῶν δένδρων ἀναρριπτούμενοι πανολέθρως ἀπώλλυντο. Ex hoc verborum consensu conieceris fortasse scholiastam Apollodorum in brevius coegisse. Hoc tamen se ita non habere docere mihi videntur verba, quae scholiasta facit eodem in scholio de Cercyone[1]). Haec enim non tam cum Apollodoro congruunt quam cum Pausania (cf. I, 39^{3}). Pausaniae narratio ad verbum fere convenit cum scholio; sub finem Pausaniae verba circumcisa sunt:

Schol.	Paus.
Κερκυών. οὗτος ἄδικος ἦν τ' ἄλλα ἐς τοὺς ξένους καὶ παλαίειν τὸν οὐ βουλόμενον διέφθειρεν. καὶ ὁ τόπος παλαίστρα ἐκαλεῖτο. ἐν ᾧ ᾤκει. πλησίον Ἐλευθερῶν· διέφθειρε δὲ	εἶναι δὲ Κερκυὼν λέγεται καὶ τὰ ἄλλα ἄδικος ἐς τοὺς ξένους καὶ παλαίειν οὐ βουλομένους. καὶ ὁ τόπος οὗτος παλαίστρα καὶ ἐς ἐμὲ ἐκαλεῖτο Κερκυόνος, ὀλίγον τοῦ τάφου τῆς Ἀλόπης ἀπέχων . . . .

[1]) Quae legimus de Scirone conferenda sunt cum Apollod. epit. I, 2, Diod. IV, 59, 4.

Ultima haec verba, quae sunt de situ palaestrae, non consentiunt cum Pausania; erratum scholiographi aut eius auctoris statuimus. Palaestra enim illa non prope Eleutheras sita erat, sed prope Eleusina, quod cognoscas ex ipsis Pausaniae verbis (nam Alope fons dicitur apud Eleusina) et affirmatur aliorum scriptorum testimoniis, cf. Plut. Thes. 11, Diod. IV, 59, 4. Haec omnia si respicimus, scholiastam his in rebus neque Apollodorum, neque Pausaniam adhibuisse, quamvis magnus sit consensus, maxime cum Pausania, persuasum ipse habeo, sed praesto ei fuisse catalogum quendam hominum scelestorum, quales olim exstitisse demonstratur catalogis illis, qui in Hygini libro leguntur.

Sed redeamus ad Apollodorum et conferamus schol. Iov. conf. 8; p. 55, 21 cum Apollod. III, 10, 2^{8-10}. Res est de Aesculapio a Iove in servitutem Admeti dato. Enarratio ipsa consentit atque etiam verborum consensum satis magnum videmus. Velim conferas haec:

Schol.	Apollod.
καὶ ὀργισθεὶς ὁ Ζεὺς ἐκεραύνωσεν αὐτόν. ἐπὶ τούτῳ λυπηθεὶς Ἀπόλλων τοὺς Κύκλωπας τοὺς εἰωθότας κατασκευάζειν τοὺς κεραυνοὺς κατετόξευσεν.	Ζεὺς δὲ φοβηθεὶς . . . . ἐκεραύνωσεν αὐτὸν καὶ διὰ τοῦτο Ἀπόλλων κτείνει Κύκλωπας τοὺς τὸν κεραυνὸν Διὶ κατασκευάσαντας.

Quod scholiasta narrationem Apollodori in brevius contraxit mirum non est. Hoc eum fecisse in aliis quoque scholiis videbimus. Cur ea omiserit, quae Apollod. in fine addit: ὁ δὲ παραγενόμενος εἰς Φερὰς πρὸς Ἄδμητον τὸν Φέρητος τούτῳ λατρεύων ἐποίμαινε καὶ τὰς θηλείας βόας πάσας διδυμοτόκας ἐποίησεν, non difficile sit cognitu. Si iam hoc ex scholio suspicari licet Apollodori bibliothecam uni certe scholiastae notam fuisse, haec coniectura fulcitur aliis explicationibus eo ex fonte mea sententia haustis.

Primum afferam schol. Gall. 19; p. 92, 20 continens

fabulam de Tiresia inter Iovem et Iunonem arbitro. ∾ Apollod. III, 6, 7[4–5]. Scholiasta de eo, quod Tiresias passus est in Cyllenio monte, nihil dicit, sed verba ὡς ἔμπειρον ὄντα τῶν δύο aperte demonstrant auctorem, quem sequitur scholiasta, etiam illas res enarrasse. Scholiasta igitur, obscoene dictum omittit brevi eius rei verbis ‚ὡς ἔμπειρον ὄντα τῶν δύο' mentione facta. Praeterea compares verba schol.: καὶ ὀργισθεῖσα ἡ Ἥρα ἐτύφλωσεν αὐτόν, ὁ δὲ Ζεὺς παρεμυθήσατο τῇ μαντικῇ. Apollod.: Ἥρα μὲν αὐτὸν ἐτύφλωσε, Ζεὺς δὲ τὴν μαντικὴν αὐτῷ ἔδωκεν.

Sequatur schol. Icarom. 12; p. 103, 19 καθάπερ ὁ Λυγκεύς] αὖτος λέγεται ὀξυδερκέστατος εἶναι, ὥστε καὶ τὰ ὑπὸ γῆν βλέπειν; cf. Apollod. III, 10, 2[4] Λυγκεὺς δὲ ὀξυδερκίᾳ διήνεγκεν, ὡς καὶ τὰ ὑπὸ γῆν θεωρεῖν [1]).

Accedunt alia scholia, quae ad Apollodorum reduxerim: schol. Dial. mar. XIV, 1; p. 268, 2 (de Cassiepia, Andromeda, Perseo). Fabula ipsa, quam narrat scholiastes, plane cum Apollodoro congruit, sed valde circumcisa est, et scholiasta consulto magnae brevitati studuisse maxime ex ultimis eius verbis apparet: ἐδόθη (sc. Andromeda) καὶ ἐλθὼν ὁ Περσεὺς ἔσωσεν αὐτήν, de qua re Apollod. multa verba facit.

In schol. Conv. 30; p. 33,10 scholiasta breviter monet: ὁ γὰρ Οἰνεὺς ἐπὶ τὴν θυσίαν τὴν Ἄρτεμιν οὐκ ἐκάλεσεν, quod idem prodit Apollod. I, 8, 2[1] (Anton. Lib. II., 2).

In schol. Gall. 13; p. 90, 26 agitur de Acrisii regis filia Danaë a Iove corrupta. Apud Apollod. II, 4[1] legimus: ταύτην μὲν ὡς ἔνιοι λέγουσιν ἔφθειρε Προῖτος, ὅθεν αὐτοῖς καὶ ἡ στάσις ἐκινήθη, ὡς δὲ ἔνιοί φασι Ζεὺς μεταμορφωθεὶς εἰς χρυσὸν etc. De Proeto scholia nihil dicunt. Etsi haec res Apollodorum fontem fuisse primo obtutu ut putemus dissuadet, tamen haec difficultas facile tollitur. Disputat enim illo loco

---

[1]) Schol. Plat. epist. Z 344 a (391 H.): Λυγκέα φασὶ τὸν Ἀφαρέως καὶ Ἀρήνης οὕτω γενέσθαι ὀξυδερκῆ, ὡς καὶ τὰ ὑπὸ γῆν βλέπειν, ἀφ' οὗ καὶ ἡ παροιμία.

Lucianus de Iove; quid mirum, quod scholiasta de Proeto nihil narrat? Accedit, quod ceterum explicationes perbene congruunt; e. gr. fabula Hygini (63 p. 61 Sch.) discedit a scholio et ab Apollodoro. In eius narratione Acrisius filiam, ‚in muro lapideo praeclusit'. (cf. Mythogr. Vat. I, 157, Soph. Antig. 944 sqq.)

Adiungam schol. Icarom 19; p. 105, 26, in quo agitur de origine Myrmidonum. Scholiasta rem accuratius exponit quam Apollod., qui breviter hoc tradit III, 12, 6[6]: τούτῳ (sc. Aeaci) Ζεὺς ὄντι μόνῳ ἐν τῇ νήσῳ τοὺς μύρμηκας ἀνθρώπους ἐποίησε. Apollodori narrationem olim ampliorem fuisse pro certo habeo, quoniam bibliotheca non integra ad nos pervenit. Fortasse similis fuit illi, quae exstat in Hygini fab. 52 et quae comparari potest cum scholio. Schol.: θεωρῶν τὴν αὐτοῦ χώραν ὀλίγανδρον οὖσαν ηὔξατο τῷ Διί· ὁ δὲ τοὺς μύρμηκας ἀνθρώπους ἐποίησε καὶ διὰ τοῦτο Μυρμιδόνες κέκληνται. Hyg: Quod cum amissis sociis Aeacus prae paucitate hominum morari non posset, formicas intuens petiit a Iove, ut homines in praesidio sibi daret. Tunc Jupiter formicas in homines transfiguravit, qui Myrmidones sunt appellati, quod graece formicae myrmices dicuntur etc. Quae cum ita sint, haud scio, an scholiasta codice pleniore usus sit. Alio enim quoque loco scholiastes accuratius refert quam Apollod. cf. ad Iov. trag. 17; p. 57, 21 (de Tityo): κολάζεται ἐν τῷ Ἅιδῃ· αὐτοῦ γὰρ ἐν τῷ ἐδάφει ἐξηπλωμένου παρακαθήμενοι οἱ γῦπες τὸ ἧπαρ αὐτοῦ κατεσθίουσιν, cf. Apollod. I, 4, 1[4]: κολάζεται δὲ καὶ μετὰ θάνατον· γῦπες γὰρ αὐτοῦ τὴν καρδίαν ἐν Ἅιδου ἐσθίουσιν. Certum autem iudicium facere non licet, cum scholiasta, ut vidimus, nusquam narrationem, quam invenit, accurate transferre, sed decurtare soleat.

His addendae sunt nonnullae explicationes mythographicae, quae similes non solum apud Apollodorum, sed etiam apud alios scriptores, praecipue Diodorum, inveniuntur. Schol. Iov. conf. 8; p. 55, 1. (Prometheus igne furto subducto Caucaso monti affigitur) Apollodoro vindi-

candum esse puto (cf. I, 7[1]), cuius fabulam Schol. contraxit. Similia etiam Diodorus tradit IV, 15[2], sed nimis breviter. Caucasi montis mentionem omnino non facit.

Quod schol. Conv. 14; p. 31, 17 legimus Herculem a Pholo Centauro hospitio receptum esse, et ab Apollodoro II, 5[4] et a Diodoro IV, 12[3] (cf. Athen. 299 d) traditur.

De Nisi regis coma purpurea (schol. De sacr. 15; p. 150, 16) refert Apollod. III, 15[8], Paus. I, 19[4]. Paus. eo discrepat et a scholio et ab Apollod., quod dicit τρίχας ἐν τῇ κεφαλῇ οἱ πορφυρᾶς εἶναι, schol. μίαν τρίχα, Apollod. πορφυρέαν .... τρίχα. Praeterea et Paus. et Apollod. Acrisium ipsum coma purpurea praecisa moriturum esse produnt, cum Schol. dicat τὴν πόλιν ἀπολέσθαι (cf. Hyg. fab. 198: tam diu eum regnaturum, quamdiu ....). Pausaniae scholion attribuendum non est atque etiam de Apollodoro ambigere possis.

Omnia scholia mythographica adhuc allata in iisdem fere codicibus leguntur, omnia adnotatiuncula de Oeneo excepta in codice vetustissimo Γ. Quare omnia ad unum scholiastam reducenda censeo, qui Apollodori bibliotheca usus est. A r e t h a s, si quid ex his scholiis mythographicis conicere licet, A p o l l o d o r i b i b l i o t h e c a m n o n n o v i s s e v i d e t u r. Adiungam unum scholion: Pisc. 12; 132, 23 continens fabulam de Ixione et Iunone. Scriptum est ab Aretha. Narratio ipsa similis est ei, quam proferunt Apollod. epit. I, 20 et Diod. IV, 69[4–5], sed eo differunt, quod et Apollod. tradit: ὁ Ζεὺς .... νεφέλην ἐξεικάσας Ἥρᾳ παρέκλινεν αὐτῷ [1]) et Diod.: τὸν μὲν Δία εἴδωλον ποιήσαντα τῆς Ἥρας ..., cum in scholio legamus: τὴν Ἥραν χαριζομένην αὐτῷ νεφέλην εἰς ἑαυτὴν ἀπεικάσασαν ... Praeterea etymologia, quam addit Arethas, neque apud Apollod. neque apud Diod. invenitur. (cf. schol. καὶ τὸ σύμπτωμα εἰς ὄνομα ἔλαβον· παρὰ γὰρ τὸ τὴν αὔραν κεντεῖν τὸν Ἰξίονα ... cf. Et. Magn. 503, 50: ἀπὸ τοῦ τὸν πατέρα αὐτοῦ Ἰξίονα κεντεῖν τὴν αὔραν.)

[1]) cf. S c h o l. Il. A. 268: Ζεὺς δὲ ..... νεφέλην ἐξεικάσας Ἥρᾳ παρέκλινεν αὐτῷ.

Iam transeamus ad Diodorum, cuius uno loco mentio fit, cf. schol. Dialog. meretr. V, 4; p. 277, 14, ubi scholiasta de mutatione Tiresiae agens Diodorum similem Callus fortunam narrantem (cf. 32, 11) affert. De eo, quod scholiasta prodit s. f. καὶ — ἐπανελθεῖν, tacet Diodorus. Addit igitur scholiasta aliquid, quod ei alio ex fonte in memoria erat; item in schol. Rhetor. praec. 18; p. 179, 13. Scholiastam (fortasse Aretham, inest scholion in codd. VCU) Diodorum ipsum inspexisse certum est. Num aliis quoque locis Diodorus adhibitus sit si quaerimus, primum tractemus schol. Philops. 19; p. 163, 20, in quo de Daedali operibus artificiosis agitur ita, ut quae vulgo traditur fabula opera Daedali se movisse et ambulasse refutetur. Convenit scholion mirum in modum cum scholii Plat. Euthyphr. 11 B altera parte, quod Rabe affert. Scholion illud Platonicum legitur in cod. Clarkiano (cf. Schanz: Nov. comm. Plat. p. 121), quem in usum Arethae scriptum esse scimus. Itaque si schol. Lucianeum in codice aliquo Arethae scholiis referto legeretur, dubium non esset, quin aut utrumque scholion Arethae vindicandum, aut hoc schol. Luc. ab Aretha ex illo cod. Clark. in cod. Luc. transscriptum esset; nam non omnia scholia codicis Clark. Arethae ipsi debentur, longe plurima e vetustiore libro in Cl. translata sunt[1]). Sed legitur scholion in codd. ΓVΦ et ceterum nihil inveni, unde etiam scholia Luc. primae classis (cod. Γ) cum scholiis Platonicis cohaerere conieceris. Qua de causa hoc scholion inde sumptum esse nescio an verisimile non sit. Sed utut haec se habent, si fontem illarum explicationum quaerimus, primum apud Diodorum IV, 76[2-3][2]) similia legimus, cf. schol.: ἐπειδὴ πρῶτος Δαίδαλος ἄγαλμα εἰργάσατο περισκελές. Diod.: πρῶτος δὲ ὀμματώσας καὶ διαβεβηκότα τὰ σκέλη ποιήσας . . . sed aptius comparatur, quae Palaephatus tradit

[1]) Th. Mettauer: De Platonis scholiorum fontibus. Diss. Zürich 1880, p. 115.

[2]) Rabe adnotat Diodori locum.

περὶ ἀπίστων XXI (Myth. Gr. III, 2; p. 29 W.) praecipue respicias, quo modo sollemnis de Daedali operibus quae fertur fabula reiciatur.

Ceterum conferas schol. De sacr. I, p. 148, 15 (de Meleagro) cum Diod. IV, 34, 3 sqq. (cf. schol. Aristoph. Ran. 1238) et schol. Dialog. mar. XV, 2; p. 272, 13 (de Deïanira) cum Diod. IV, 37[4] sqq.; attamen narrationes satis longae non tantopere inter se concinunt, ut Diodorum fontem fuisse affirmari possit.

De Strabone hoc primum in universum dicam. Duobus locis Strabo commemoratur, primum schol. De dom. 1; p. 15, 19 (de Cydno flumine), deinde schol. Icarom. 1; p. 99, 11, ubi parasanga quid valeat exponitur. Cum priore loco verba e Strabone ipso hausta sint (ab Aretha cod. B), altera illa explicatio de parasanga grammatica est et a scholiasta e lexico aliquo recepta esse videtur. Unum certe scholiastam Strabone usum esse scholion illud demonstrat.

Etiam in Strabone paucas fabulas similiter atque in scholiis traditas invenimus. Primum conferamus schol. Char. 8; p. 121, 9 (fabulam, quae narratur de Milone Crotoniate) cum Strab. VI, 1[12] C 263, quem locum citat Rabe. Affinitas narrationum atque etiam verborum consensus tantus est, ut hoc scholion ad Strabonem reducendum esse pro certo haberi possit. Omnia afferre longum est, finem fabulae componam:

Schol.

ὡς βαδίζοι ποτὲ παρ᾽ ὕλην τινὰ οὗτος καὶ παραβαίη μὲν τὴν ὁδὸν ἐπὶ πολύ, περιτύχοι δὲ κορμῷ μεγάλῳ κατεσφηνωμένῳ, ὃν βιαζομένου πρὸς τὴν διάστασιν τοὺς σφῆνας μὲν καταπεσεῖν, αὐτὸν δὲ περισχεθέντα τῇ συμπτώσει τῶν

Strab.

λέγεται γοῦν ὁδοιπορῶν ποτε δι᾽ ὕλης βαθείας παραβῆναι τὴν ὁδὸν ἐπὶ πλέον, εἶθ᾽ εὑρὼν ξύλον μέγα ἐσφηνωμένον ἐμβαλὼν χεῖρας ἅμα καὶ πόδας εἰς τὴν διάστασιν βιάζεσθαι πρὸς τὸ διαστῆσαι τελέως· τοσοῦτων δ᾽ ἴσχυσε μόνον, ὥστ᾽ ἐκπεσεῖν τοὺς σφη-

μερῶν ἀφύκτῳ πάγῃ θηρίων ὑπάρξαι θοίνην.

νας, εἶτ' εὐθὺς ἐπισυμπεσεῖν τὰ μέρη τοῦ ξύλου, ἀποληφθέντα δ' αὐτὸν ἐν τῇ τοιαύτῃ πάγῃ θηρόβρωτον γενέσθαι.

Minus certo iudicem de Daedali et Icari fabula (schol. Icarom. 3; p. 99, 29). Narratur a Strabone XIV, C 639 et ab Arriane (Anab. VII, 20^{5}), sed Strabonis verba propius ad scholion accedunt.

In scholio De sacr. 15; p. 150, 13 scholiasta de Api breviter dicit: ὁ Ἆπις ἐν ταῖς ἀγέλαις τῶν Αἰγυπτίων εὑρίσκεται βοῦς ὢν καὶ ἔχων τινὰ ἴδια σημεῖα. Fortasse his verbis comprehendit, quod Strabo accuratius exponit XVII, C 807: ὅπου ὁ βοῦς ὁ Ἆπις ἐν σηκῷ τινι τρέφεται. θεὸς ὡς ἔφην νομιζόμενος, διάλευκος τὸ μέτωπον καὶ ἄλλα τινὰ μικρὰ τοῦ σώματος, τ' ἄλλα δὲ μέλας. οἷς σημείοις ἀεὶ κρίνουσι τὸν ἐπιτήδειον εἰς τὴν διαδοχὴν ἀπογενομένου τοῦ τὴν τιμὴν ἔχοντος.

Pausaniae nomen affertur schol. Dialog. mort. 1, 1; p. 251, 23: φησὶ δὲ Παυσανίας, ὅτι κυπαρίσσων ἐστὶν ἄλσος πρὸ τῆς Κορίνθου, ὅπερ ὀνομάζεται Κράνειον. Incipit glossa Κράνιον] Κράνειον Ἡρωδιανὸς ἐν τῇ ιγ' καὶ διὰ τῆς ει etc. Veri specie carere non videtur scholiastam gl. usque ad Κρανείου e lexico aliquo sumpsisse, tum ipsum addidisse, quod Pausanias tradit II, 2^{4}. Nam scholion ab Aretha scriptum videtur (cod. R) et archiepiscopum Pausaniam novisse constat, quoniam ipse eius libris paucas explicationes ascripsit[1]) (schol. Paus. VII, 21^{10}; III, 222 Sp.).

De scholio Iov. trag. 21; p. 65, 13 (de Cercyone) supra (p. 43 sq.) diximus. Ceterum omnia scholia fabularia, quibus idem traditur atque a Pausania, tam exilia sunt, ut vix ea e Pausania fluxisse affirmes.

Schol. Dialog. mort. IX, 3; p. 255, 12 θηρία] ἡ θυγάτηρ τοῦ Λυκάονος Καλλιστώ. ∼ Paus. I, 25^{1} et VIII, 3^{6}, ubi Callisto in ursam mutatam esse traditur.

---

[1]) F. Spiro: „Ein Leser des Pausanias" in Festschrift für Vahlen 1900; p. 131—138.

Schol. Dialog. deor. XVI, 2; p. 273, 11 ἐπαιάζοντα] *Hyacinthi* foliis primam nominis litteram impressam esse legimus, quod prodit Paus. I, 35^4 et II, 35^5.

De *Endymionis* et *Lunae* amore (schol. Icarom. 13; p. 103, 24) et Paus. V, 1^4 et Apollod. I, 7^5 verba faciunt.

Schol. Adv. ind. 12; p. 153, 10 Ὀρφεῖ παρὰ τῆς μητρός] Καλλιόπης γὰρ τῆς Μούσης μυθεύουσι γενέσθαι τοῦτον ∾ Paus. IX, 30^4: πολλὰ μὲν δὴ καὶ ἄλλα πιστεύουσιν οὐκ ὄντα Ἕλληνες καὶ δὴ καὶ Ὀρφέα Καλλιόπης τε εἶναι Μούσης καὶ etc.

Priapum Lampsaci maxime cultum esse dicit scholiasta (Arethas, cod. B) ad Dialog. deor. III, 2; p. 269, 17. Idem legimus Paus. IX, 31^2, Strab. XIII, C 587 (Athen. 30 b).

Schol. Bis acc. 10; p. 139, 7 κυδοιμὸν κτλ.] *Pana* Atheniensibus in pugna Marathonia auxilio venisse narratur. ∾ Paus. I, 28^4.

Breviter dicam de schol. Fug. 9; p. 222, 12, in quo res est de nominibus *septem sapientium*. Eadem nomina etiam Paus. X, 24^1 nobis occurrunt (Plut. Conv. sept. sap.). Plato Protag. 343 a pro Periandro Mysonem exhibet. E Diogene Laert. I, 1—7 nomina hausta non sunt neque e Stob. Florileg. III, 79, quod conicio e schol. Phal. I, 7; p. 5, 4, quod itidem Arethae vindico; nam dicta sapientium non concinunt cum iis, quae Diogenes et Stobaeus servaverunt (cf. Anthol. Palat. IX, 366). Aretham haec nomina memoria tenuisse existimo.

Duo scholia eidem loco ascripta (schol. Dialog. mar. V, 1; p. 265, 26 et p. 266, 5), quibus fabula de *Arione* narratur, ex *Herodoto* sumpta sunt (Herod. I, 24). Ab utroque scholiasta Herodotus laudatur.

Finem quaestionis, quae est de scholiis mythographicis, faciat de *Alcmaeone* schol. Deor. conc. 12; p. 212, 28. De hac re et Apollod. III, 7, 5^1 et Strab. X, C 462 similia produnt, sed multo melius congruit narratio *Thucydidis* II, 102^{5-6}, etsi pauca discrepant. Quae scholiasta de Acheloo flumine dicit: θολερῶς γὰρ οὗτος ἀεὶ ῥέων καὶ πρὸς ταῖς Ἐχινάσι

νήσοις εἰς θάλασσαν ἐκδιδούς apud Thucydidem plane desunt. Haec ab Aretha, cui scholion attribuendum videtur, addi poterant, cum Patris natus sit (schol. Paus. VII, 21[10], III, 222 Sp.). In scholio mendum scholiastae inesse videmus. Omnibus enim in codicibus traditum est: κατοικῆσαι τὴν Κατοινιάδα γῆν; sed quid hoc sibi velit intellegi non potest. Corrigendum esse „κατοικῆσαι τὴν κατ' Οἰνιάδα⟨ς⟩ γῆν[1])" facile est intellectu, praesertim cum apud Thucydidem l. c. legamus: κατοικισθεὶς ἐς τοὺς περὶ Οἰνιάδας τόπους.

2. De scholiis historicis.

Scholiorum historicorum quaerens originem incipiam ab Herodoto, qui undecim locis laudatur. Praeter duos illos locos supra p. 51 allatos hi sunt:

1. Schol. Ver. hist. I, 23; p. 20, 13 (de Scythis) ∼ Herod. IV, 75.

2. Schol. Ver. hist. II, 19; p. 22, 6 (de Indis) ∼ Herod. III, 101.

3. Schol. Iov. trag. 30; p. 68, 20 (de Croeso et oraculo Delphico) ∼ Herod. I, 47. Eadem narrari schol. Iov. conf. 14; p. 56, 22, ubi Herodotus non affertur, ab alio scholiasta e codicum genere conicio.

4. Schol. Iov. trag. 26; p. 67, 22 (de numero deorum) ∼ Herod. II, 43.

5. Schol. Iov. trag. 31; p. 69, 11 (de Themistocle) ∼ Herod. VII, 141 sqq.

6. Schol. De sacr. 5; p. 149, 8 (de Cambyse et uxore eius) ∼ Herod. III, 31.

7. Schol. Rhet. praec. 18; p. 179, 13 (de Callimachi polemarchi morte) ∼ Herod. VI, 111—114. Hoc quoque

[1]) Delenda igitur sunt verba in Pape-Benseler Wörterb. d. griech. Eigennamen p. 637 s. v.: „Κατοινιάς, άδος; ἡ γῆ: Weinland, Landschaft in schol. Luc. deor. conc. p. 581, 1."

scholion (cf. schol. Dialog. meretr. V, 4; p. 277, 14, de quo supra p. 48 diximus) exemplo est, quomodo Arethas ut videtur duas narrationes confuderit. De argumento (καὶ τὴν κεφαλὴν ἀφαιρεθεὶς ἐπὶ πολὺ νεκρὸς εἱστήκει ὑπὸ τῆς περὶ τὸν πόλεμον προθυμίας οὐδὲ τί πάθοι αἰσθόμενος) Herodotus tacet [1].

8. Schol. Rhet. praec. 18; p. 179, 19 (Xerxes pontem facit in Hellesponto et Athon promunturium perfodit) ∽ Herod. VII, 32—35, VII, 22—23.

9. Schol. De dea Syr. 3; p. 186, 23: ἐξ Ἡροδότου τοῦτο λαβὼν ἔχει ∽ Herod. II, 44.

Nonnulla alia ex Herodoto fluxerunt: Schol. Demon. 53; p. 15, 14 (de Cynagiro) sumptum est ex Herod. VI, 114.

Accedit schol. De dom. 20; p. 16, 20 ὦτα γὰρ κτλ.] Κανδαύλου λόγος πρὸς Γύγην [2]), ubi scholiasta respicit Herod. I, 8 (Rabe).

Scholia ad Iov. trag. 53; p. 84, 25 et p. 85, 21 (de Zopyro) ad Herod. III, 154—160 reducuntur (Rabe).

Ea quoque sine dubio Herodoto debentur, quae narrantur de Atys, Croesi filii, morte schol. Iov. conf. 12; p. 56, 11. ∾ Herod. I, 34—43. Huius rei etiam a Diodoro IX, 29 mentio fit: ὅτι Ἄδραστός τις Φρὺξ τὸν τοῦ βασιλέως Κροίσου τοῦ Λυδοῦ υἱὸν Ἄτυν καλούμενον πρὸς κυνηγίαν ἀκουσίως ἐξακοντίσας κατὰ συός, πλήξας ἀπέκτεινε. Ubi nil nisi fragmentum ad nos pervenisse reputemus. Attamen haec Herodoto deberi eo magis puto, quod scholiastam uti Herodoto cognoscis e scholio paulo infra textui ascripto (p. 56, 22, de Croeso et oraculo Apollinis), quod eidem scholiastae attribuendum et ex Herodoto haustum est.

Denique fortasse hoc fluxit ex Herodoto schol. Gall. 23; p. 94, 5 Κροῖσος περιτετιλμένος τὰ πτερά] ἀντὶ τοῦ καταλυθεὶς

[1]) cf. schol. Aristid. III, p. 126 Dindorf: Καλλίμαχος δὲ πολλοῖς πεπαρμένος βέλεσι καὶ νεκρὸς ἵστατο, ὅθεν πρὸς τούτους . . . .

[2]) schol. Clem. Alex. P. 353 l. 5. I, 449 Dind. ἀποδυσάμενοι] Ἡροδότου τοῦτο ἐπὶ τῆς Κανδαύλου γυναικός.

ἀπὸ τῆς βασιλείας· νικήσας δὲ αὐτὸν ὁ Κῦρος ἠθέλησεν αὐτὸν καῦσαι καὶ μετὰ ταῦτα ἐλεήσας ἔσωσεν. ∾ Herod. I, 86.

Uni viro omnia scholia ex Herodoto deprompta attribuenda non sunt. Quod iam duobus illis scholiis, eidem loco appositis, probatur (schol. Dialog. mar. V, 1; p. 265, 26 et p. 266, 5). Arethae sex scholia vindico, sed ne reliqua quidem ab eodem scholiasta scripta sunt; unum legitur in codice Γ² (schol. Ver. hist. I, 23; p. 20, 13). Debetur igitur Alexandro, episcopo Nicaeae.

Schol. Tim. 30; p. 116, 4, quo loco de Cleone agitur, inter alios scriptores Thucydides affertur; sed scholiastam non Thucydidem ipsum inspexisse, sed totam glossam docte compositam aliunde recepisse existimo. Praeterea uno alio loco Thucydides commemoratur: schol. Paras. 34; p. 159, 20 (de Niciae clade): ἧς μέμνηται Θουκυδίδης . . . (cf. VII, 51 sq.).

Schol. Icarom. 15; p. 104, 8 Λυσιμάχῳ] de Lysimacho Agathoclis filii interfectore legimus: ὁ Λυσίμαχος εἷς ἦν τῶν Ἀλεξάνδρου διαδόχων. οὗτος Ἀγαθοκλέα τὸν υἱὸν διαβληθέντα ἐπιβουλεύειν αὐτῷ ἀπέκτεινεν. ∾ Strab. XIII, C 623: ἡ μὲν δὴ τὸ Πέργαμον Λυσιμάχου γαζοφυλάκιον τοῦ Ἀγαθοκλέους ἑνὸς τῶν Ἀλεξάνδρου διαδόχων . . . . . ., ὅ τε γὰρ Λυσίμαχος κακοῖς οἰκείοις περιπεσὼν ἠναγκάσθη τὸν υἱὸν ἀνελεῖν Ἀγαθοκλέα. Sed Strabonem fontem fuisse huius scholii incertum esse concedo.

Denique Diodorus praeter schol. Dialog. meretr. V, 4; p. 277, 18 (p. 48) usurpatus esse videtur schol. Iov. trag. 20; p. 64, 4. Croesus contra Cyrum profecturus oraculum Delphicum consulit. Herodoto (I, 53) scholion non debetur, bene autem quadrat responsum Apollinis, versu hexametro datum, Diod. IX, 34[1]: Κροῖσος Ἅλυν διαβὰς μεγάλην ἀρχὴν καταλύσει. Scholiastam rem in oratione obliqua narrantem versum illum in mente habuisse facile cognoscas his ex verbis „ἀπεκρίνατο, ὅτι διαβὰς μεγάλην ἀρχὴν καταλύσει."

Praeterea laudantur Xenophon: schol. Dialog. mort. XII, 2; p. 257, 2: τούτων μέμνηται ἐν ταῖς Ἀναβάσεσι Ξενοφῶν.

Theopompus: schol. Tim. 30; p. 115, 4 (fr. 102 F. H. G. I, 294 Müller[1])), p. 115, 8 (fr. 103 F. H. G. I, 294 M.); p. 115, 16 (fr. 99 F. H. G. I, 294 M.).

Philochorus: schol. Catapl. 25; p. 52, 13 (fr. 5 F. H. G. I, 384 M.); schol. Tim. 30; p. 116, 5 (fr. 106 F. H. G. I, 481 M.).

Mnaseas: schol. Iov. trag. 6; p. 59, 16 (fr. 35 F. H. G. III, 155 M.).

Arrianus: schol. De dom. 1; p. 15, 16 (Anab. II, 4, 7).

Dexippus: schol. Gall. 25; p. 94, 28 (F. H. G. III, 668 M.).

3. De scholiis geographicis.

Strabonis mentio fit schol. Icarom. 1; p. 99, 11 (p. 49) et schol. De dom. 1; p. 15, 19 Κύδνῳ] Στράβων ὁ γεωγράφος ἱστορεῖ περὶ τούτου τοῦ ποταμοῦ Κύδνου, ὅτι διὰ ψυχρότητα τὰ πλατυνευροῦντα τῶν ζῴων ἰᾶται ἐμβαίνοντα τῷ ῥείθρῳ τούτου καὶ ἐγχρονίζοντα. ∽ Strab. XIV, C 673: ψυχρόν τε καὶ ταχὺ τὸ ῥεῦμά ἐστιν, ὅθεν καὶ τοῖς παχυνευροῦσι ῥοιζομένοις καὶ κτήνεσι καὶ ἀνθρώποις ἐπικουρεῖ. Monendum est Strabonem non verbum πλατυνευρεῖν sed παχυνευρεῖν adhibuisse. Scholion ad Aretham referendum esse pro certo dici potest, quia exstat in codd. BVφMOΩ; discimus ex eo, quanta licentia usus Arethas scriptores afferre soleat. Ceterum scholia geographica plerumque brevia sunt, ut magis conicere originem quam probare possimus. Schol. De dom. 1; p. 15, 17 Κύδνῳ] ποταμὸς Τάρσου τῆς Κιλικίας et inferius —] ποταμὸς Τάρσου ∾ Strab. XIV, C 672: εἰς ὃν ἐκπίπτει ὁ Κύδνος ὁ διαρρέων μέσην τὴν Ταρσόν, τὰς ἀρχὰς ἔχων ἀπὸ τοῦ ὑπερκειμένου τῆς πόλεως Ταύρου. (Steph. Byz. 390, 10: ἔστι καὶ Κύδνος ποταμὸς τῆς Κιλικίας.)

---

[1]) Singulos locos invenis in editione scholiorum.

Schol. Iov. trag. 25; p. 66, 17 Γεραιστῷ] Γεραιστὸς πόλις Εὐβοίας, οὗ οἱ πολῖται Ὠρεῖται λέγονται· μέμνηται Δημοσθένης lucem accipit e Strab. 445: Δημοσθένης δ' ὑπὸ Φιλίππου κατασταθῆναι τύραννόν φησι καὶ τῶν Ὠρειτῶν τὸν Φιλιστίδην· οὕτω γὰρ ὠνομάσθησαν ὕστερον οἱ Ἱσταιεῖς καὶ ἡ πόλις ἀντὶ Ἱστιαίας Ὠρεός. Geraesti mentionem facit Strabo p. 444 et 446.

Schol. Icarom. 18; p. 105, 22: τὸ Πάγγαιον ὄρος περὶ Φιλίππους ἐστὶ τῆς Μακεδονίας χρυσοῦ μέταλλα ἔχον ∾ Strab. 333, fr. 34: Ὅτι πλεῖστα μέταλλά ἐστι χρυσοῦ ἐν ταῖς Κρηνίσι, ὅπου νῦν οἱ Φίλιπποι πόλις ἵδρυται πλησίον τοῦ Παγγαίου ὄρους. (cf. Herod. VII, 112.)

De Olympo monte ad Icarom. 11; p. 102, 27 dicta componamus cum Strab. VII, fr. 14, p. 329:

Schol.	Strab.
Ὄλυμπον] τὸν Μακεδονικὸν Ὄλυμπον λέγει, ὃς ἐπ' ἀριστερᾷ τοῦ Πηνειοῦ καὶ τῶν Θεσσαλικῶν ἐστι Τεμπῶν, ὄρος ὑψηλὸν καὶ μέγα καὶ μέχρι Πέλλης παρατεῖνον.	ἔστι γὰρ τὰ Τέμπη στενὸς αὐλῶν μεταξὺ Ὀλύμπου καὶ Ὄσσης. φέρεται δ' ὁ Πηνειὸς ἀπὸ τῶν στενῶν τούτων ἐπὶ σταδίους τετταράκοντα, ἐν ἀριστερᾷ μὲν ἔχων Ὄλυμπον, Μακεδονικὸν ὄρος μετεωρότατον τῶν ἐκβολῶν τοῦ ποταμοῦ.

Verba ‚καὶ μέχρι Πέλλης παρατεῖνον' additamentum sunt scholiastae.

Dubitari potest de schol. Bis acc. 9; p. 139, 5 Πελασγικοῦ] ∾ Strab. IX, 401. Verba ‚γράφεται καὶ διὰ τοῦ ρ̄' scholiastam magis lexicon aliquod quam Strabonem consuluisse indicare videntur; cf. Hesych.: Πελαργικὸν ἀντὶ τοῦ Πελασγικόν . . .

Addenda sunt duo brevia scholia; primum schol. Icarom. 18; p. 105, 10 Οἰνόη περὶ Μαραθῶνα ∾ Strab. VIII, C 383: Ξοῦθος δὲ τὴν Ἐρεχθέως θυγατέρα γήμας ᾤκισε τὴν Τετράπολιν τῆς Ἀττικῆς Οἰνόην, Μαραθῶνα . . ., deinde schol. Dialog. meretr. XIV, 2; p. 284, 20 τυρὸν — ἐκ Γυθίου: Γύθιον τόπος παραθαλάσσιος τῆς Λακωνικῆς ∾ Strab. 363:

εἶτ' Ἀσίνη καὶ Γύθιον τὸ τῆς Σπάρτης ἐπίνειον .... et p. 389: μεταξὺ Γυθίου τοῦ τῆς Σπάρτης ἐπινείου καὶ Ἀκραίων.

De Pausania dixi supra p. 50. Nomina urbium schol. Deor. conc. 6; p. 212, 10 enumerata inveniuntur Paus. VII, 6[1], Patrarum VII, 6[2], etiam Strab. VIII, 385/86. Verba scholiastae: ῾Ελίκης δὲ καὶ τὰ ἐρείπια ἔστιν ἰδεῖν παρὰ τὸν αἰγιαλόν conferamus cum Paus. VII, 24[13]: σύνοπτα δὲ καὶ ῾Ελίκης ἐστὶ τὰ ἐρείπια, οὐ μὴν ἔτι γε ὁμοίως, ἅτε ὑπὸ τῆς ἅλμης λελυμασμένα. De interitu Helicae vide Paus. VII, 24, 12. Desideramus apud Pausaniam accuratam illam descriptionem regionis Patrensis. At Aretham Patris natum esse memineris (schol. Paus. VII, 21[10]) et quominus scholion Arethae attribuamus codd. VφU non obstant. (Rabe praef. IV.)

Schol. Long. 20; p. 18, 6 Σελευκεὺς ἀπὸ Τίγριος] ἔστι γὰρ Σελεύκεια καὶ ἐπὶ Τίγριδι τῷ ποταμῷ ~ Paus. I, 16[3]: τοῦτο δὲ Σελεύκειαν οἰκίσας ἐπὶ Τίγρητι ποταμῷ καὶ . . .

Schol. Bis. acc. 2; p. 137, 18 Νεμέᾳ] ∞ Paus. II, 15[2]. Verba ,ἐν ταύτῃ τῇ Νεμέᾳ πρὸ τοῦ ῾Ηρακλῆ τὸν λέοντα κατεργάσασθαι οἱ βουκόλοι ἀγρυπνότατοι καὶ φιλοπράγμονες ἦσαν φόβῳ τοῦ μή τι παθεῖν ὑπὸ τοῦ λέοντος τὰ βουκόλια' desunt apud Pausaniam.

Pausaniae attribuenda esse videtur glossa grammatica magis quam geographica ad Lexiph. 6; p. 197, 15: Κωπαΐδας ἐγχέλεις λέγει Βοιωτικὰς τὰς ἐκ τῆς Κωπαΐδος λίμνης πολὺ διαφερούσας τῶν ἄλλων. ~ Paus. IX, 24[2]: αἱ δὲ ἐγχέλεις αὐτόθι καὶ μεγέθει μέγισταί καὶ ἐσθίειν εἰσὶν ἥδισται. Eadem fere etiam in Hesychio alibi legimus, sed scholion cum Arethae deberi e codice E colligendum sit, e Pausania potius sumptum esse contenderim.

Utrum a solo Aretha, an ab aliis quoque scholiastis Pausanias adhibitus sit, in dubio relinquam; nam nonnullae adnotationes, quae fortasse ad Pausaniam reducendae sunt, in codice Γ et aliis codicibus exstant.

Ad ea, quae mirabilia Lucianus narrat de beatorum insula Ver. hist. II, 12 et 13, ascriptum est p. 21, 23: εἰς

τὰ ὑπὲρ Θούλην τερατολογούμενα ἐπισκώπτει et p. 21, 25: τὸ ἐξαγαγεῖν ἄρτον ἐκ τῆς γῆς διακωμῳδεῖ. Constat Lucianum in conscribendo hoc dialogo imitatum esse Antonium Diogenem, cuius libri τῶν ὑπὲρ Θούλην ἀπίστων λόγοι κδ' excerpta Photiana servata sunt (Erot. script. p. 507 Hercher); cf. „πηγὴ καὶ ῥίζα ἔοικεν εἶναι.“ Scholiastam igitur, Aretham, ut suspicor e codicibus, librum Diogenis novisse et illis verbis in eum tendere perspicuum est, praesertim cum titulum libri ei in mèmoria fuisse ex verbis ‚τὰ ὑπὲρ Θούλην‘ aperte cognoscas.

4. De proverbiis.

Lucianum ut libros suos proverbiis illustraret magna cum cura studuisse notum est. Qua de causa in scholiis 31 locis explicationes proverbiorum occurrunt. Una sumpta est e Photii lexico (schol. De merced. cond. 21; p. 167, 8 κιγκλίδος]) alia: schol. Hermot. 71; p. 245, 1 περὶ ὄνου σκιᾶς] accurate congruit cum schol. Plat. Phaedr. 260 C (p. 272 H.). Quattuor locis interpretationes scholiastae conspirant cum corpore paroemiographorum [1]) (Zenob., Diogen. etc.):

1. Schol. De merced. cond. 21; p. 167, 12 ἐπὶ τὰ Μανδροβούλου χωρεῖ ~ Zenob. III, 80. Deest in Zenobio, quod codd. E et Δ addunt: μέμνηται Πλάτων ὁ κωμικὸς ἐν Διὶ κακουμένῳ. Similia apud Diogen. IV, 64.

2. Schol. Iov. trag. 32; p. 70, 16 εὖ γε οἴκοθεν ὁ μάρτυς ~ Greg. Cypr. IV, 64, Apost. XII, 40, Diogen. VII, 29, qui exhibet pro φερόντων μάρτυρας: μάρτ. φερ. Addit scholion τὸ ἐν τῇ συνηθείᾳ ἐξ οἴκου ἡ μαρτυρία. Rabii adnotatio ad lin. 17 (μάρτυρας) ‚fort. μαρτυρίας‘ probabilis igitur non est.

3. Schol. Catapl. 21; p. 50, 18 καθ' ὕδατος, φασίν, ἤδη γράφεις] παροιμία ἐστὶν ἐπὶ τῶν ἀδυνάτοις ἐπιχειρούντων πρά-

[1]) Paroemiographi Graeci ed. Schneidewin et v. Leutsch Gött. 1839.

γμασιν. τὸ γὰρ καθ' ὕδατος γράφειν ἀδύνατον ∾ Diogen. V, 83: καθ' ὕδατος γράφειν ἐπὶ τῶν ἀδυνάτοις ἐπιχειρούντων.

4. Schol. Hermot. 71; p. 244, 29 ἄνθρακάς μοι τὸν θησαυρὸν ἀποφήνας] παροιμία ἐπὶ τῶν ἐφ' οἷς ἤλπισαν διαψευσθέντων ∽ Zenob. II, 1: ἄνθρακες ὁ θησαυρὸς πέφηνεν ἐπὶ τῶν ἐφ' οἷς ἤλπισαν διαψευσθέντων. Μέμνηται αὐτῆς Λουκιανός. Τὸ γοῦν τοῦ λόγου ἐκεῖνο "Ἄνθρακες ἡμῖν ὁ θησαυρὸς πέφυκε καὶ πάλιν "Ἄνθρακάς μου τὸν θησαυρὸν ἀπέφηνας. Alteri huic loco explicatio illa ascripta est.

Praeterea proverbium μάτην λύκος χανών] (schol. Gall. 11; p. 90, 17) παροιμία ἐπὶ τῶν ἐλπιζόντων τι καὶ παρ' ἐλπίδος πραττόντων similiter explicatur atque Diogen. VI, 20: Λύκος ἔχανεν ἐπὶ τῶν τῆς ἐλπίδος ἀποτυγχανόντων. Οἱ γὰρ λύκοι ἀθηρίᾳ περιπεσόντες χαίνουσι διερχόμενοι et Macar. V, 76: Λύκος ἔχανεν ἐπὶ τῶν μάτην ἐλπισάντων.

Zenobii collectionis proverbiorum epitomen tantum exstare in editione Schneidewinii et v. Leutschii nota res est. Illi viri docti usi sunt non nisi codicibus proverbia secundum litteras disposita exhibentibus. Quam formam genuinam non esse docuit codex Athous[1]) post illos inventus. Sed ne hic quidem codex propriam formam proverbiorum servavit. Audias Crusium[2]) dicentem p. 70: ‚Misere igitur decurtata, corrupta, interpolata sunt proverbia Athoa.' Hunc codicem etiam scholiis Lucianeis interpolatum esse Crusius p. 67 contendit dicens: ‚Subinde scholia Lucianea expilantur, nam quae sequuntur proverbia omnia ad Lucianum referri possunt atque explicationes quoque nonnunquam cum scholiis editis quamvis recentibus lacerisque satis apte congruunt.' Sententia Finckhii[3]) scholia ad ipsam epitomen Zenobianam revocantis iam obsolevit. Respicias praeterea uno loco Lucianum laudari: Zenob. II, 1 (cf. supra lin. 6) μέμνηται αὐτῆς Λουκιανός, qua re

---

[1]) Publici iuris factus est a Millero: Mélanges p. 341—384.
[2]) O. Crusius: Analecta critica in paroemiogr. Graec. Lpzg 1883.
[3]) Zeitschrift für Altertumswiss. 1844, col. 941 sqq.

affirmatur recte iudicasse Crusium diasceuastam Zenobii scholia Lucianea exscripsisse. Hoc proverbium in codice M (Athoo), quatenus servatus est, non exstat. Num vero omnes proverbiorum explicationes cum Zenobio et Diogeniano congruentes hac via in illas collectiones pervenerint, non diiudicaverim [1]. Hoc certo certius mihi videtur esse earum collectionum, quae ad nos pervenerunt, unam vel alteram a scholiastis adhibitam non esse.

Crusius l. c. p. 68 explicationes proverbiorum ἅμαξα τὸν βοῦν ἐκφέρει et ὁ νεβρὸς τὸν λέοντα codicis Athoi componit cum schol. Luc. vol. IV; p. 68 (Iac.) ἄνω ποταμῶν . . . Multo aptius cum interpretatione alterius proverbii ὁ νεβρὸς τὸν λέοντα comparatur schol. Dialog. mort. XVIII; p. 260, 5 (cod. B), eo magis, quod illa explicatione scholion corruptum aliquatenus certe resarciri potest. Scholion hoc est: ὁ νεβρὸς τὸν λέοντα] καὶ αὕτη ὁμοία ταῖ⌊ς ἀνωτέρω⌋ δυσὶ παροιμίαις·⌊ ἀναστρο⌋φὴν φυσικῶν εἰς⌊ ⌋ παρὰ τὸ προσῆκο⌊ν πρα⌋γμάτων [2]). Rabe adnotat ad lin. 5: ‚post παροιμίαις gravis interpunctio B tum fort. suppl. σημαίνει δὲ ἀναστροφήν,' ad lin. 6: ‚post εἰς priorem partem litt. η (vix ν) agnoscere mihi videbar; fort. εἰς ⌊τὸ ἐναντίον καὶ⌋ παρὰ τὸ προσῆκο⌊ν γινομένων (vel μεταβαλλομένων) πρα⌋γμάτων, cf. schol. in Eur. Med. 410 (II, 166 Schwartz): παροιμία ἐπὶ τῶν εἰς τὸ ἐναντίον καὶ παρὰ τὸ προσῆκον μεταβαλλομένων πραγμάτων'. Quam coniecturam, cautam quidem et scitam, falsam esse illa explicatione codicis Athoi edocemur. Fortasse ita corrigendum est ex ea:

Miller p. 381.	Schol. Luc.
ὁ νεβρὸς τὸν λέοντα καὶ αὕτη ὁμοία τῇ ἀνωτέρω παροι-	ὁ νεβρὸς τὸν λέοντα] καὶ αὕτη ὁμοία ταῖ<ς ἀνωτέρω>δυσὶ παροι-

[1]) Obstat huic sententiae, quod etiam in Diogeniano duae interpretationes cum scholiis conspirantes inveniuntur.

[2]) Quae cancellis saepta sunt in codice evanuerunt.

μίᾳ ἀναστροφὴν φυσικῶν εἰσηγουμένῃ παρὰ τὸ προσῆκον πραγμάτων.	μίαις ⟨ἀναστρο⟩φὴν φυσικῶν εἰσ⟨ηγουμέναις⟩ παρὰ τὸ προσῆκο⟨ν πρα⟩γμάτων.

Attamen si Rabe spatia lacunarum recte designavit et post παροιμίαις gravis interpunctio statuenda est, sic fortasse suppleveris: ὁ. ν. τ. λ.] καὶ αὕτη ὁμοία ταῖ⟨ς ἀνωτέρω⟩ δυσὶ παροιμίαις. ⟨πᾶσαι γὰρ ἀναστρο⟩φὴν φυσικῶν εἰσ⟨ήγουσι⟩ παρὰ τὸ προσῆκο⟨ν γινομένων πρα⟩γμάτων.

5. De Polluce.

Pollucis Onomasticon usurpatum esse duobus in scholiis edocemur schol. Iov. trag. 25; p. 66, 10 μνᾶν] et ibid. 46; p. 78, 13 ἀκάτια. Ceterum de Polluce scholiorum fonte duo viri docti dissentiunt. E. Bethe[1]) omnes codices originem deducere ab uno codice, Arethae epitome, censens (p. 336 et 338) dicit p. 338: ‚Nun hat Arethas und wie es scheint er allein Pollux benutzt.‘ Quod non probatur a Rabio, qui etiam auctorem scholiorum primae classis (cod. Γ) Polluce usum esse existimat (die Überlief. d. Lucianscholien l. c. p. 733 adn. 4). Priusquam iudicium faciamus, singula scholia cum Polluce conspirantia pertractemus.

Schol. Iov. trag. 25; p. 66, 10, ubi Pollux affertur (ὥς φησι Πολυδεύκης) congruit cum Poll. IX, 59. Pauca discrepant. Pro ‚τὰς ἑτέρας ἑκατὸν δραχμάς‘. habent scholia ‚τὰς προτέρας ρ' δραχμάς‘. Δηλῶν, ὅτι praeferendum est Pollucis lectioni: δῆλον ὅτι. Subiectum est Eupolis ... καὶ ἐπιφέρει ... δηλῶν: wodurch er anzeigt ....; δῆλον igitur ex δηλῶν corruptum est. Erravit Rabe adnotans p. 66 ad. lin. 13: ‚κόλαξιν om. Poll.,‘ immo scholiasta temere hoc verbum descripsit; a Kuehnio ut non aptum deletum est.

---

[1]) E. Bethe: Die Überlieferung des Onomasticons des Julius Pollux. Nachr. d. Gött. Gesellsch. d. Wiss. 1895, p. 323—348.

Schol. Iov. trag. 46; p. 78, 13 ἀκάτια οἱ μὲν τοὺς μεγάλους καὶ μέσους καλοῦσιν ἱστούς, ὡς καὶ Πολυδεύκει τῷ Ὀνοματολόγῳ δοκεῖ ~ Poll. I, 91: καὶ ὁ μὲν μέγας καὶ γνήσιος ἱστὸς ἀκάτειος. Codices Pollucis omnes exhibent γνήσιος, sed μέσος aptius dici vix neges, cf. καὶ ὁ μὲν μέγας καὶ γνήσιος (μέσος schol.) ἱστὸς ἀκάτειος, ὁ δὲ κατόπιν ἐπίδρομος, ὁ δὲ ἐλάττων δόλων[1]).

Schol. Saturn 24, p. 233, 8 σφηνοπώγωνες ἐν κωμῳδίᾳ δύο εἰσίν, ὁ μὲν ἐλεύθερος, ὁ δὲ οἰκέτης, deinde sequuntur duo loci Pollucis contracti (IV, 145 et IV, 138). Verba accurate congruunt, praeterquam quod in scholio (lin. 9) legimus: ‚ὀφρῦς ἀνεσπασμένος' pro ‚ὀφρῦς ἀνατεταμένος'.

Duo alia scholia pro certo ad Pollucem reducuntur; primum schol. Iov. trag. 16; p, 57, 12 τοῖς ἕνδεκα], cuius altera pars paululum discrepat a Polluce VIII, 102:

Schol.	Poll.
ἂν μὲν ὁμολογῶσι, θανάτῳ ζημιοῦσιν, ἐὰν δὲ ἀμφισβητῶσιν, εἰς δικαστήριον εἰσάγουσι καί, ὅ δ' ἂν κριθῇ περὶ αὐτῶν, ποιοῦσιν. καὶ εἴ τις ἄλλος κατακριθῇ θάνατον, οἱ ἕνδεκα τοῦτον παραλαμβάνουσιν.	εἰ μὲν ὁμολογοῖεν θανατώσαντες, εἰ δὲ μὴ εἰσάξοντες εἰς τὰ δικαστήρια κἂν ἁλῶσιν ἀποκτενοῦντες, τοῦ δὲ . . . .

Altero in scholio ab Aretha scripto (cod. E) ad Anachars. 19; p. 169, 12 φόνου κτλ.] agitur de Areopago. ~ Poll. VIII, 117.

Dubito de schol. Catapl. 1; p. 42, 2 ἐφήβων] ἔφηβοι καλοῦνται οἱ ἀπὸ ιη' ἐτῶν νέοι ἄχρι τῶν εἴκοσι. ~ Poll. VIII, 105 καὶ εἰς μὲν τοὺς ἐφήβους εἰσῄεσαν ὀκτωκαίδεκα ἔτη γενόμενοι, δύο δὲ εἰς περιπόλους ἠριθμοῦντο, εἰκόστῳ δ' ἐνεγράφοντο τῷ ληξιαρχικῷ γραμματείῳ καὶ . . . (schol. Phal. I, 3; p. 3, 7 ἐφήβων] ἔφηβοι λέγονται οἱ μέχρι τῶν ιε' χρόνων τυγχάνοντες).

---

[1]) Hesych ἀκάτιον: τὸ ἐν ἀκατίῳ ἱστίον . . . . ἢ ὁ μέγας ἱστός.

Vix Polluci vindices schol. Iov. trag. 51; p. 84, 16 ἱερὰν — ἄγκυραν] ἄγκυρά ἐστιν ἐν τῇ νηὶ ἡ μεγίστη, ἣν καλοῦσιν ἱεράν. αὕτη δέ, ὅτε μέγας καταλάβῃ κίνδυνος, τελευταία βάλλεται. ∾ Poll. I, 93: καὶ ἄγκυρα ἱερά, ᾗ χωρὶς ἀνάγκης οὐ χρῶνται.

Septem scholiorum, quae modo attuli, duo ad Aretham refero: 1. schol. Iov. trag. 46; p. 78, 13 ἀκάτια], codd. VCΩΔ. 2. schol. Anachars. 19; p. 169, 12 φόνου κτλ.], cod. E. Fortasse duo alia ei debentur: 1. schol. Catapl. 1; p. 42, 2 ἐφήβων], codd. ΔVφ. 2. schol. Saturn. 24; p. 233, 8 σφηνοπώγωνες], codd. VΔ (Rabe l. c. p. 735). Restant tria scholia (uno loco Pollux affertur), quae in codice Γ leguntur. Quoniam Rabe l. c. p. 733/34 scholia codicis Γ Arethae praesto fuisse mihi persuasit, haec scholia non ab Aretha scripta esse neque Bethium Aretham solum Polluce usum esse censentem probari posse dico.

De scholiis.

Pauca addam in appendice de scholiis nonnullorum aliorum scriptorum, quae aliquo modo cohaerent cum scholiis Lucianeis et hoc maxime ut eruerem proposui mihi, ecquae adnotationes, aliis scriptoribus ascriptae, in scholia Lucianea translatae sint.

Haud paucis locis consensum inter scholia Luc. et scholia Platonica invenimus, sed in scholiis velut schol. Luc. Abd. 8; p. 214, 17 ἐρήμης] ~ schol. Plat. Apol. 18C (p. 227 H.) ἐρήμην κατηγοροῦντες], vel schol. Luc. Somn. 9; p. 154, 25 ἕρμαιον] ∾ schol. Plat. Phaedr. 107 C (p. 235 H.) ἕρμαιον] (cf. schol. Symp. 217 A (p. 261 H.)) consensus eo modo explicatur, quod scholia Luc. e Photio hausta sunt, scholia Plat. Boetho et Atticistarum lexicis debentur (Mettauer l. c. p. 84 sqq.)[1]. Alia scholia, quae similia in codicibus Luc. Arethae scholiis refertis et in cod. Clarkiano inveniuntur, Arethas et loco Lucianeo et Platonico apposuisse videtur, velut schol. Luc. Hermot. 15; p. 241, 12 (de oraculo Chaerephonti dato) ~ schol. Plat. Apol. 21 A (p. 228 H.) (cf. Schanz: Nov. comm. Plat. p. 122), schol. Luc. Dialog. deor. IV, 2; p. 270, 9 ἰδέ] ~ schol. Plat. Phaedr. 72 A (p. 232 H.) (Schanz p. 122), schol. Luc. Tim.

[1]) Aliter iudicat L. Cohn: Untersuch. über d. Quellen d. Platonscholien: Jahrb. f. class. Philol. Sppbd. 13 (1884), p. 773—862, qui scholiastam etiam lexicon Bachm., i. e. illam συναγωγήν, qua Photius usus est, usurpasse existimat (p. 714/15).

48; p. 118, 9 κατέαγα κτλ.] (schol. Alexand. 16; p. 182, 27; schol. De hist. conscr. 20; p. 228, 5; schol. Char. 5; p. 121, 3) ∾ schol. Plat. Gorg. 469 D (p. 311 H.) (Schanz p. 127), schol. Luc. De merced. cond. 2; p. 165, 19 ἑκόντες εἶναι] ∾ schol. Plat. Euth. 15 C (p. 226 H.) [1]) (Schanz p. 121). Sed scholia Platonica inter fontes scholiorum Luc. fuisse demonstrat schol. Rhet. praec. 11; p. 178, 17 (Agathonis vita) ∽ schol. Plat. Symp. 172 A. Non omnia scholia codicis Clark. Arethae deberi supra diximus (p. 48). Hoc scholion non ad Aretham ipsum referendum esse etiam Cohnii (l. c. p. 780) sententia est. Quo tamen ex fonte haustae sint haec vita et ceterae similiter compositae, neque Mettauer (p. 60) neque Cohn (p. 780) pro certo habent affirmare. Confidenter non iudicaverim de schol. Luc. Alc. 8; p. 248, 18 γυναιξί τ' ἐμαῖς Ξανθίππῃ τε καὶ Μυρτοῖ] ὅτι δύο γυναῖκας εἶχεν ὁ Σωκράτης, Ξανθίππην καὶ Μυρτώ. Idem schol. [Plat.] Alcyon. p. 394 H. Scholion Luc. Arethae esse videtur (codd. VCS). Alcyon in codice Clark. non inest. Restat schol. Hermot. 71; p. 245, 1 περὶ ὄνου σκιᾶς]. Scholion satis amplum ad verbum congruit cum schol. Phaedr. 260 C (p. 272 H.). Legitur in codice Δ; Arethae non est, quia in cod. E, qui hunc dialogum continet, non invenitur.

Schol. Menipp. 4; p. 171, 17 ἀτεχνῶς] accurate congruit cum schol. Aristoph. Plut. 109 (Rabe) usque ad verbum λέγεις; om. ὁ δὲ νοῦς κἂν φύσει τις ᾖ χρηστός, ἐπὶ τὸ χεῖρον μεθίσταται ὑπὸ τῶν χρημάτων. Hoc scholion e scholiis Aristoph. receptum esse verbo ἄλλως, quo duae explicationes coniunguntur, affirmatur; exstat in codd. ΔMUΩ.

Idem factum esse ab Aretha schol. Lexiph. 3; p. 193, 25 λαταγεῖν κοττάβους], ubi scholion Aristoph. (Pac. 1244) et Athenaei verba consuta sunt, supra p. 41 ostendimus.

Aretham (codd. BC) schol. Nub. 157 inspexisse aper-

[1]) Scholia Plat. a Rabio partim afferuntur.

tum est; attamen verba illa non recepit, immo invehitur in ea: schol. Musc. laud. 2; p. 10, 17 κωνώπων καὶ ἐμπίδων] σημείωσαι, ὅτι ἕτερον κωνωψ ἐμπίδος. καίτοι Ἀριστοφάνης ὁ κωμικὸς ταὐτόν φησι κώνωπας καὶ ἔμπιδας Νεφέλαις, οἷον: sequuntur duo versus; cf. schol. ὁπότερα τὴν γνώμην . . . ἔμπιδας δέ, οὓς ἡμεῖς κώνωπας καλοῦμεν . . . (Verba in cod. Veneto desunt).

Apte componitur schol. Luc. Adv. ind. 1; p. 151, 6 σέας] ἀπὸ εὐθείας τῆς σεύς. σημαίνει δὲ τοὺς σῆτας cum schol. Aristoph. Lysistr. 730 ὑπὸ τῶν σέων: τῶν σητῶν· πρὸς τὴν κλίσιν δὲ τῶν σέων, ὅτι ἀπὸ τῆς σεὺς εὐθείας. Scholion Luc. scriptum est ab Alexandro (cod. Γ_2).

Schol. Prometh. 31; p. 95, 16 σίλφην] ζωύφιον ἐοικὸς κανθάρῳ. λέγεται δὲ καὶ τίλφη ∽ schol. Acharn. 920 ἐνθεὶς ἂν ἐς τίφην: τίφην οἱ Ἀθηναῖοι καλοῦσι τὴν καλουμένην σίλφην. ἔστι δὲ ζῷον κανθαρῶδες. λέγει δὲ [1]) . . . .

Schol. Hesiod. 5; p. 239, 24 σκινδαλάμους] τὰ λεπτὰ καὶ ἰσχνὰ τῶν λόγων ζητήματά φησιν, ὡς καὶ Ἀριστοφάνης ἐν Νεφέλαις [130]: ‚λόγων ἀκριβῶν σκινδάλμους μαθήσομαι'. τοῦτο δὲ . . . Omnia verba scholiastae in scholio illi loco Aristophanis ascripto inveniuntur, sed ordo non idem est. Scholiastam Luc. scholion Aristoph. non expilasse certissimum mihi videtur; nam scholion exstat in cod. Δ et satis bene congruit cum glossa Suidae, ubi idem versus Aristophanis affertur. Sumptum igitur est scholion e lexico aliquo.

Praeterea ad schol. Conv. 31; p. 33, 16 (de Alcmaeone) Rabe affert schol. Aristoph. Ran. 1240.

Duo scholia Gallo apposita ex Apollonii Argonauticis hausta sunt. Alterum (ad Gall. 1; p. 85, 27 ἄυπνος]) ex Argonauticis ipsis sumptum est (ἡ ἱστορία παρ' Ἀπολλωνίῳ ἐν Ἀργοναυτικοῖς), altero loco 19; p. 92, 16 scholiasta Apollonii verba (I, 59 sqq.) cum scholio ascripto

[1]) Codices (Luc.) omnes uno excepto (Vat. 1325: τίλφη) exhibent τιφή. Rabe in textum recepit τίλφη. Haud scio, an e scholio Aristoph. τίφη scribendum esse patescat.

consarcinavit; schol. Luc.: λέγεται τὸν Καινέα ἐκ γυναικὸς εἰς ἄνδρα μεταβαλλόμενον ∾ schol. Apoll.: μυθολογοῦσι δὲ τὸν Καινέα πρότερον γεγονέναι γυναῖκα· εἶτα Ποσειδῶνος αὐτῇ πλησιάσαντος μεταβληθῆναι εἰς ἄνδρα. Scholia leguntur in codd. VΔ et VφΩO. Sine ulla dubitatione uni scholiastae debentur et Arethae quidem mea sententia; nam codices quominus hoc statuamus non obstant et ratio, quam sequitur scholiasta altero in scholio (ad Gall. 19; p. 92, 16) bene quadrat ad eam, qua usus est Arethas in scholiis Aristoph. et Plat. expilandis.

Codicem Laurentianum Aristidis rhetoris Arethae in usum exaratum esse constat. Duobus locis scholia Luc. et Aristid. accurate inter se congruunt. Alterum locum affert Rabe: schol. Char. 1; p. 119, 22 Θετταλός] ὁ Πρωτεσίλαος δρᾶμα γέγραπται Εὐριπίδῃ .... ∾ schol. Aristid. III, 671 Dindorf. Alterum scholion (ad Vit. auct. 14; p. 126, 4 αἰνίγματα — ἢ γρίφους]) composuit Diels[1]) cum schol. Aristid. III, 509 Dindorf. Utrumque scholion legitur in codd. UΩ (Luc.). Quoniam quibus in codicibus singula scholia Aristid. legantur ex editione Dindorfiana cognosci non potest, de his scholiis nihil pro certo affirmaverim. Ceterum scholia Aristid. percurrens haesi in scholio p. 126 D.: Καλλίμαχος δὲ πολλοῖς πεπαρμένος βέλεσι καὶ νεκρὸς ἵστατο. Idem narrat Arethas (codd. BC) ad Rhet. praec. 18; p. 179, 13, ceterum Herodoto fonte usus, qui de hac re tacet (cf. supra p. 53[1]).

Finem totius quaestionis faciat schol. Phal. II, 1; p. 7, 5, quo scholio πρόξενος, ἰδιόξενος etc. qua re differant explicatur. Glossa ampla diversis ex fontibus fluxit, quod iam e verbis οἱ μέντοι νεώτεροι ...., ἕτεροι δέ cognoscas. Unum fontem indagavimus: Aristophanem Byz. (cf. frgt. Paris. 21, p. 80 N.). Congruunt a verbis ἕτεροι δέ (lin. 16) usque

[1]) Ubi Diels de hac re disseruerit notum mihi non est; vide adn. Rabii p. 126 ad lin. 7.

ad finem singulae explicationes πρόξενοι, ἰδιόξενοι, δορύξενοι, ξένοι partim ad verbum cum Aristophane, sed ordo earum, quem invenimus in scholio, non idem est atque in fragmento Aristoph. Praeterea pauca desunt in Aristophane, velut ὡς Διομήδης Γλαῦκον, unde iam scholiastam (Aretham, codd. BC) non Aristophanem ipsum usurpasse apparet. Mutuatus est, opinor, scholion a lexicographo, qui glossam e diversis fontibus composuit:

Schol.	Aristoph. Byz.
πρόξενος—ἰδιόξενος] πρόξενος καὶ ἰδιόξενος καὶ ἀστόξενος ταύτῃ διαφέρει . . . . ἕτεροι δὲ	
προξένους μέν φασι τοὺς κατὰ δόγμα πολιτικὸν προστάτας ὅλων πόλεων γενομένους,	πρόξενοι δὲ καλοῦνται οἱ κατὰ δόγμα πολιτικὸν προστάται ὅλων πόλεων γενόμενοι καὶ φροντισταί.
ἰδιοξένους δὲ τοὺς ἐκ πλείονος χρόνου ἢ ἐκ πατέρων παραδοχῆς τηροῦντας ὁμόνοιαν, κἂν πολὺ ταῖς πατρίσιν ἀπέχωσιν· οἳ φαίνονται καὶ σφραγῖδας ἀλλήλοις δεικνύντες καὶ σύμβολά τινα ποιούμενοι, ἵνα οὓς ἂν πέμπωσιν ἀγνῶτας οἷον υἱοὺς ἢ οἰκείους, προσδέχωνται ἄτεροι διὰ τὰ σύμβολα.	ἰδιόξενοι δέ εἰσιν οἱ ἐκ πλείονος χρόνου, τυχὸν δὲ καὶ ἀπὸ πατέρων παραδοχῆς τηροῦντες ἀλλήλοις ὁμόνοιαν, κἂν τῇ οἰκήσει καὶ ταῖς πατρίσιν ἀλλήλων ἀπέχωσιν. οἳ καὶ διὰ σφραγίδων καὶ ἄλλων συμβόλων ἀλλήλοις δύνανται ὁμιλεῖν καὶ οὓς βούλονται συνιστάναι.
φασὶ δὲ καὶ δορυξένους οὗτοι τοὺς κατὰ πόλεμον ἀλλήλους φιλοποιησαμένους, ὡς Διομήδης Γλαῦκον.	δορύξενοι δὲ ὡς εἰκὸς οἱ κατὰ πόλεμον φιλοποιησάμενοι.
ξένους δὲ ἁπλῶς τοὺς ἐξ ἑτέρας πόλεως παρεπιδημοῦντας, ἐάν τε ἀγνῶτες ὦσιν, ἐάν τε ἐγνωσμένοι,	ξένοι λέγονται οἱ ἐξ ἑτέρας πόλεως εἰς ἑτέρας ἐπιδημοῦντες.
τοὺς δὲ ἰδίους ξένους τινός, οὓς ἐν οἰκίᾳ τις ὑποδέξαιτο καὶ συμπράξειέ τι τῶν χρησίμων ἢ τῶν ἀπορουμένων.	ἰδίως δὲ πάλιν τινὸς ξένοι, οὓς ἐν τῇ ἰδίᾳ τις ὑπεδέξατο οἰκίᾳ καὶ συγκατέπραξε τὰ χρήσιμα.

Monuerim totum scholion, non solum eam partem, quam attuli, receptum esse ab Ioanne Sicel. (in Hermog. VI, 363 sq.). Transtulit enim non modo hoc scholion, sed etiam alterum brevius huic loco ascriptum p. 8, 8: πρόξενος ὁ ὅλης πόλεως ξένος, ἰδιόξενος δὲ ὁ ἰδίᾳ καθ' αὑτὸν ξένος ὤν (cf. Phot. s. v.).

I. Conspectus capitum.

II. Index locorum.

III. Index glossarum.

Photii:

pag.

Suidae:

Corrigenda:

p. 17, 1 lege glossas pro glossae.
p. 31, 7 „ 101 „ 27, 11.
p. 45, 18 adde II, 4, 3^{2-4} post Apollodoro.

Vita.

Natus sum Carolus Helm Borussus a. d. XI. Kal. Ian. anni 1883 Schwalbachiae, in vico prope Wetzlariam sito patre Carolo, matre Elisabeth e gente Diehl. Fidei addictus sum evangelicae.

Primis litteris imbutus a patre ab anno 1896 per septem annos gymnasium Wetzlariense frequentavi, quod tum Friderico Fehrsio rectore florebat, cui hoc anno mortuo piam memoriam semper servabo. Verno tempore anni 1901 pater Wetzlariam-Niedergirmes domicilium transtulit, ubi autumno eiusdem anni matrem carissimam praematura morte mihi abreptam valde doleo. Vere anni 1903 testimonium maturitatis adeptus Bonnam me contuli studiis philologicis, historicis, theologicis operam navaturus. Deinde a vere insequentis anni per duo semestria in sede alma Musarum Berolinensi versatus vere anni 1905 Philippinam Academiam Marpurgensem adii, cuius civis fui usque ad autumnum anni 1907. Examen rigorosum superavi Kal. Quint. anni 1908. Usque ad diem promotionis Marpurgi et Wetzlariae-Niedergirmes versatus sum, ut ad examen pro facultate docendi sustinendum me praepararem. Docuerunt me viri doctissimi Brinkmann, Buecheler, Elter, Erdmann, Goebel, Jaeger, Küntzel, Litzmann, Loeschcke, Meinhold, Nissen, Sell, Solmsen, Weinel Bonnenses, Diels, Helm, Koennicke, Klebs, Münch, Paulsen, Rothstein, Struck, Vahlen, Wentzel, v. Wilamowitz-Moellendorff Berolinenses, Altmann, Birt, Cohen, Diemar, Kalbfleisch, Klebs, Knopf, Maass, Menzer, Mirbt, Natorp, Niese, v. Sybel, Thiele, Thumb, Varrentrapp, Weiss Marpurgenses. Ad proseminarium philologicum per tria semestria aditum mihi praebuerunt Diels, v. Wilamowitz, Helm, Kalbfleisch, Thiele. Birtii, Kalbfleischii, Maassii benevolentia factum est, ut in seminarium reciperer, cuius per bis senos menses sodalis ordinarius fui. Praeterea ut exercitationibus suis interessem benigne concesserunt historicis Klebs et Niese, archaeologicis v. Sybel.

Quibus viris omnibus magnas gratias ago, praecipue Maassio, qui ad hoc opusculum instituendum me invitaverit et consilio semper adiuverit.

GISSAE TYPIS OFFICINAE AVLICAE ET ACADEMICAE DE MUENCHOW.